Бүхы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

БУРЯАД ҮНЭН

Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй, Министрнүүдэй Соведэй орган

1921 оной ...21-һээ гарана | № 16 (13811) | 1975 оной январиин 19, воскресени | Сэн 2 мүнгэн.

...НЭ ЖЭЛЭЙ ...ЦИАЛИС ...РЫСӨӨН

...ан жэлые амжалтатайгаар дүүргэхын түлөө, ...V съездын табиһан асари ехэ зорилгонуу...ын түлөө бүгэдэ арадай социалис мүрысөө...рэ үргэе!

...К-гай Хандалгын энэ уряа республикымнай ...уудаар үдэр ерэхэ тудам улам хүсэтэйгөөр ...өгэй ажалшад шэнэ жэлэй социалис мүры... улам үргэнөөр бадаруулжа, 1975 оной ехэ ...гонуудые шнидхэхэ талаар угтамжын түсэ...лис уялгануудые абана. Ехэ орооһо таряа ...һанаа Мухар-Шэбэрэй, Бэшүүрэй таряашад ...ха ехээр абажа, гүрэндэ тушааха уялга ...ааминай малшад абаа, һү ехээр һаахабди ...н, Кабанскын һаалишад зоринхой, нооһо ...ха бата үгэеэ Зэдын, Хурамхаанай хонишод ... ажахын ехэ продукци абажа, гүрэндөө ту...5 оной даабаринуудые болзорһоонь урид ...эхын түлөө ингэжэ бүгэдэ арадай ехэ хүдэ... гээшэ.

...социалис мүрысөөнэй удха шанар туйлай ...шаа КПСС-эй ЦК-гай декабриин Пленумэй ...үд, тэндэ үгэ хэлэһэн КПСС-эй ЦК-гай Ге...етарь нүхэр Л. И. Брежневэй үгэ дотор он... Юуб гэхэдэ, 1975 он — юһэдэхи табан... түгэсхэхы жэл мүн, тиимэһээ партиин ...н хараалһан зорилгонууд, түсэбтэ табан жэ...үүд энэ жэлэй туршада заатагүй дүүргэгдэ...тэй. Тиихэдэ зарим ажахынууд элдэб шал...ажо, үнгэрһэн 4 жэлэй түсэбүүдые дүүргээ...мэ ажахынуудай үмэнэ бүришье орёо зорил... Юуб гэхэдэ, түгэсхэхы жэлэй туршада гээг...а ба энэ жэлэй даалгабаринуудые дүүргэ...оно бшуу. Эдэ бүхы зорилгонуудые имаг... мүрысөөе үргэнөөр дэлгэрүүлһэнэй ашаар ...гаар шнидхэжэ болохо байна.

...рганизацинууд энэ ушарые хараадаа абажа, ...шадай мүрысөө эмхидхэлгэдэ онсо анхарал ...гатай. Энэ талаар хүдөөгэй партийна орга...илээд ехэ дүршэлтэй болонхой. Кабанскын ...хозуудай, Бэшүүрэй «Дружба», Мухар-Шэ...а» колхозуудай, мүн бусад түрүү ажахы...на организацинуудай эмхидхэлэй хүдэлмэ...жэ гэбэл, тодорхой хүтэлбэри мүн болоно. ...а зохёоходоо, ажахынгаа, ажалшадай арга ...е бүхы талаһаань шэнжэлжэ үзэдэг, тии... уялгые дүүргэхэ эрхэ нүхэсэл байгуулхын, ...асые, үрэ дүнгүүдыень еэг соонь шалгажа, ...үшүүлэй ажалай һайн онол аргые, дүршэ...адабари болгохо, гээгдэлдэ ороһоной шал...лирүүлжэ, усадхаха талаар үдэр бүриин ...үдэлмэри ябуулдаг байна. Энээнэйнь аша ...адай эрхим ажал.

...эй социалис мүрысөөнэй гол зорилго — ба..., шанар һайнтай ехэ продукци үгэхэ ябадал ...орилгые амжалтатайгаар шнидхэлгын эрхэ ...э, ажалаа оньһожоруулха, ажалай түрүү ...тэрүүлхэ, ажалай бүтээсэ дээшэлүүлхэ, ма...ез дүүрэн хүсөөрнь ашаглаха, ниитын зөө...ар хандаха ябадал болоно. Энэ хадаа ажал... коллектив бүхэнэй нэрэ хүндын хэрэг мүн. ... хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэдэй бүгэдэ ...ис мүрысөө дэлгэрүүлхэ тухай тогтоол ... СССР-эй Министрнүүдэй Совет, ВЦСПС, ...К һаяхан абаба. Энэ тогтоол мүрысөө дэл...үүшүүлые урмашуулха талаар тодорхой ...е үгөө. Энэ документые бүхы ажалшадай, ...хабаадагша бүхэнэй гүнзэгыгөөр шудалхань ...ртай. Энээнине хангалга нэн түрүүн партий...нуудай, бүхы коммунистнуудай, лекторнууд, ... болон политинформаторнуудай зорилго бо...и заабарие бэелүүлэн, хүдөө ажахын хү... бүхэнине социалис мүрысөөндэ хабаадуул...

...ахын хүдэлмэрилэгшэд социалис мүрысөөе ...гэрүүлһэнэй ашаар орооһо таряа, хлопок, ...кло, хартаабха, овощ, үрэ жэмэс, сай, мяха, ...олон газар таряалангай, мал ажалай бусад ...ые саашадаа бүри ехээр абажа, гүрэндөө ...олохо, мүн 1975 оной, мүн бүхы түсэбтэ та...аалгабаринуудые амжалтатайгаар дүүргэхын ...үсөөрөө оролдохо гэжэ батаар этигэжэ бай...-эй Централһна Комитет, СССР-эй Министр...т, ВЦСПС, ВЛКСМ-эй ЦК мэдүүлнэ», гээд ...тогтоол дотор хэлэгдэнэ.

...спубликын хүдөөгэй ажалшад түрэл пар...этигэл найдабаринень харюулхал байха!

КПСС-эй ЦЕНТРАЛЬНА КОМИТЕДТЭ

«Ажалай эгээл ехэ бүтээсэ туйлахын түлөө, машинануудай техническэ хүсые үлэмжэ һайнаар ашаглахын түлөө хүдөө ажахын механизаторнуудай хүдэлөөн тухай» тогтоол КПСС-эй ЦК баталан абаба.

1974 ондо хүдөөгэй ажалшадай дунда дэлгэрһэн социалис мүрысөөн хадаа колхоз, совхозуудай доторой арга боломжонуудые ашаглаха хүсэтэ шэнэ арга зэбсэг болоо һэн гэжэ энэ тогтоол дотор тэмдэглэгдэнэ. Үйлэдбэриин ашаг үрые дээшэлүүлхын түлөө тэмсэлэй түрүү шэнжэтэй түхэл маягууд — машинануудай техническэ хүсые үлэмжэ һайнаар ашаглахын түлөө, мүн трактор, комбайн, ашаанай автомобиль, механизмууд ба агрегадууд дээрэ хүдэлхэдөө, эгээл ехэ бүтээсэ туйлахын түлөө, үдэрэй нормонуудые үлүүлэн дүүргэхын, хүдэлмэриие эрхим шанартайгаар, тон богони болзор соо сезоной бүтээсые ниилээд ехээр дээшэлүүлхын түлөө хүдэлөөн энэ мүрысөөнэй үедэ үргэнөөр дэлгэрээ.

Шэн габьяата ажал, эрхим һайн мэргэжэл, эдэбхи хэшээл ба техникэ хэрэглэхэдээ харуулһан элитэ һайн шадабари хадаа колхоз, совхозуудай олон тоото шэнэ механизаторнуудые шэнэ юумэ үүсхэгшэдэй түрүүшын зэргэнүүдтэ дэбжүүлэн гаргаа. Техникые хүсэд һайнаар шудалжа, түрүү технологи хэрэглэжэ, звенонуудта, отрядууд ба бригадануудта хүдэлмэреэ зүбөөр эмхидхэжэ, механизаторнууд ургаса хуряалгын болон полевой бусад хүдэлмэриин үедэ үдэр бүриин, мүн сезоной бүтээсын талаар урдань үзэгдөөгүй эрхим рекорд туйлаа. Юрынхидэ орходоо хүдэлмэреэ эрхим шанартайгаар хэжэ байгаад, тэдэнэр тракторнууд, комбайнууд ба бусад машинанууд дээрэ хоёр дахин, гурба дахин ехэ бүтээсэ туйлаһан байна. Тиихэдээ ажал хэрэгтээ зохёохы ёһоор хандаад байхада, ажалай бүтээсын нормонууд болон машинануудай паспортаар хараалагдаһан арга боломжонууд тухай тогтонижоһон бодомжонууд үндэһөөрөө хубилгагдажа болохо, шадабаритай, анхаралтай хүнүүдтэ даалгагдаһан техникэ ниилээд ехэ ашаг үрэ үгэхэ аргатай гэжэ тэдэнэр үнэншэмөөр батадхан харуулаа.

1974 ондо элитэ ехэ үрэ дүнгүүдые туйлаһан хүдөө ажахын шэнэ юумэ үүсхэгшэд оронойнгоо бүхы механизаторнуудта нимэ уряатайгаар хандана: техникэ ашаглаха талаар туйлагдаһан бүхы һайн юумые арьбадхан батадхаха, энэ дүй дүршэлые түсэбтэ табан жэлэй түгэсхэхы жэлдэ машинанууд дээрэ хүдэлдэг бүхы ажалшадай шадабари болгохо, «шэнэ юумэ үүсхэгшын мүнөөдэр туйлаһан рекорд, үглөөдэр бүхы хүнүүдэй нормо болог лэ» гэһэн уряа доро олонитын хүдэлөө дэлгэрүүлхэ.

Ажалай эгээл ехэ бүтээсэ туйлахын түлөө, тракторнуудай, комбайнуудай, автомобильнуудай, фермэнүүд дээрэхи машинанууд ба механизмуудай, мелиоративна болон бусад бүхы түрэлэй техникын техническэ хүсые үлэмжэ һайнаар ашаглахын түлөө 1974 ондо Ростовой ба Запорожиин комбайнернуудай, Волгоградай трактористнуудай, Оренбургын жолоошодой, Винницын свёклошодой, Минскын хартаабхашадай, Кабардино-Балкариин кукурузашадай, Узбекистанай хлопок хуряадаг машинануудай жолоошодой болон колхоз, совхозуудай бусад олон мянгаад шадамар бэрхэшүүлэй, юһэдэхи табан жэлэй ударнигуудай үүсхэһэн гайхамшагта хүдэлөөн хүдөө ажахын бүхы механизаторнуудта ульгэр жэшээ болохо, 1975 ондо шэнэ хүсэтэйгөөр үргэдэн дэлгэрхэ байха гэжэ батаар этигэжэ байһанаа КПСС-эй ЦК элирхэйлэн мэдүүлээ.

Ажалдаа шэн габьяа гаргаһан хүдөө ажахын техникын арга боломжые бодото хэрэг дээрэ харуулһан механизаторнуудай үүсхэлые үндэрөөр сэгнээд, КПСС-эй Централһна Комитет колхоз, совхозуудтахи бүхы янзын техникые эрид һайнаар ашагладаг болохо, тэрэниие хоёр халаанда хүдэлгэхэ, сезон соогоо үндэр бүтээсэ туйлаха, машина бүхэниие гамтайгаар байлгаха хэрэгтэ зорюулагдаһан механизаторнуудай энэ үүсхэлые бүхы хэмжээгээр дэмжэхыень союзна республикануудай компартиин ЦК-нуудта, партиин крайкомууд, обкомууд болон райкомуудта, республикануудай Министрнүүдэй Соведүүдтэ, ажалшадай депутадуудай хизаарай, областной ба районно Соведүүдэй гүйсэдкомуудта, СССР-эй хүдөө ажахын министерствэдэ ба тэрэнэй нютагуудтахи органуудта, профсоюзай ба комсомолой организацинуудта дурадхаһан байна. Ажалай эгээл ехэ бүтээсэ туйлахын түлөө, 1975 ондо машинануудай техническэ хүсые үлэмжэ һайнаар ашаглахын түлөө хүдэлөөндэ бүхы колхоз, совхозуудай, «Сельхозтехникын» предприятинуудай, үһанай ажахын организацинуудай механизаторнуудай оролсохо ябадал туйлаха.

1974 ондо эгээл ехэ бүтээсэ туйлаһан механизаторнуудай дүй дүршэл колхоз, совхозуудта, «Сельхозтехникын» нэгэдэлнүүдтэ, хүдөө ажахын бусад предприятинуудта шудалха ябадал эмхидхэхэ хэрэг даалгагдаа. Энэ дүй дүршэл үргэнөөр дэлгэрүүлхэ тушаа тодорхой хэмжээ ябуулгануудые зохёохо, бэелүүлхэ. Тиихэдээ туйлагдаһан үрэ дүнгүүдые арьбадхан батадхаха, үндэр бүтээсые механизаторнуудай юрын нормо болгохын тулада бүхы юумэ хэхэ хэрэгтэй. Техникые саг болзор соонь, эрхим шанартайгаар заһабарилха, тэрэниие ашаглалгада нарин нягтаар бэлдэхэ, техническэ талаарнь хангалгые һайнаар эмхидхэхэ, машинанууд ба механизмуудта гамтайгаар хандаха. Энэ хадаа тэрэниие бүтээсэ ехэтэйгээр ашаглаха үедэ илангаяа шухала бшуу.

Механизаторнуудай мэргэжэл дээшэлүүлхэ, таряалан ба фермэнүүд дээрэ хүдөө ажахын техникэ үндэр бүтээсэтэйгээр ашаглалгын түрүү арга методуудые шудалха зорилгоор үбэлэй үедэ механизаторнуудай олонитын һуралсал үргэнөөр дэлгэрүүлхыень СССР-эй Хүдөө ажахын министерствэдэ, «Союзсельхозтехника» гэжэ бүхэсоюзна нэгэдэлдэ, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Техническэ мэргэжэлэй һуралсалай талаар гүрэнэй комитедтэ даалгагдаа.

1974 ондо хүдөө ажахые оньһожоруулһан эгээл элитэ ехэ шэнэ юумэ үүсхэгшэдэй хүдэлмэриин дүй дүршэл харуулһан номуудые, брошюрануудые, плакадуудые хэрэгтэй соонь хэблэн гаргаха гэжэ СССР-эй Хүдөө ажахын министерствэдэ, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Хэблэлэй, полиграфиин ба номой худалдаа наймаанай хэрэгүүдэй талаар гүрэнэй комитедтэ дурадхагдаа.

1975 ондо ажалай эгээл ехэ бүтээсэ туйлахын түлөө, машинануудай техническэ хүсые үлэмжэ һайнаар ашаглахын түлөө хүдэлөөндэ оролсоһон механизаторнуудай хүдэлмэриин дүй дүршэл, мүн хүдөө ажахыда машинануудые ашаглалгын ашаг үрэ дээшэлүүлхэ тушаа хэмжээнүүдые бэелүүлхэ талаар нютагуудтахи партийна комитедүүдэй, советскэ, комсомолой ба профсоюзай органуудай дүй дүршэл үргэнөөр тайлбарилан харуулха ябадал СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй телевидениин ба радиодамжуулгын гүрэнэй комитедтэ, газетэнүүдэй редакцинуудта даалгагдаа.

КПСС-эй ЦК-да ЗҮБЛӨӨН БОЛОБО

ШЭНЭ ТАСС ҺОНИН

КПСС-эй Централһна Комитедтэ январиин 17-до союзна республикануудай компартинуудай ЦК-нуудай, партиин крайкомууд ба обкомуудай, хүдөө ажахын асуудалнуудые эрхилдэг секретарьнарай зүблөөн болобо. КПСС-эй ЦК-гай (1974 он) декабриин Пленумэй шиидхэбэринүүдһээ, энэ Пленум дээрэ КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь Л. И. Брежневэй хэлэһэн үгэһөө, партида, совет арадта КПСС-эй ЦК-гай хандаһан Хандалгаһаа хүдөө ажахын талаар уламжалан гараһан зорилгонууд зүбшэн хэлсэгдээ. 1975 оной даалгабаринуудые, мүн юһэдэхи табан жэлэй түсэб бүхыдэнь амжалтатайгаар дүүргэхэ асуудалда онсо анхарал хандуулагдаа. Тэрэшэлэн «Колхоз, совхозуудай хүтэлбэрилхы тушаалтадые, мэргэжэлтэдые һурган бэлдэхэ, мэргэжэл шадабариень дээшэлүүлхэ тушаа хүдөө ажахын органуудай бэелүүлдэг хүдэлмэри тухай» КПСС-эй ЦК-гай тогтоолые дүүргэхэ хэмжээнүүд хаража үзэгдөө.

Энэ зүблөөн дээрэ КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, КПСС-эй ЦК-гай секретарь Ф. Д. Кулаков үгэ хэлээ.

Зүблөөнэй хүдэлмэридэ КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, СССР-эй хүдөө ажахын министр Д. С. Полянский, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын орлогшо З. Н. Нуриев, СССР-эй ба РСФСР-эй хэдэ хэдэн министерствэнүүдэй, албан зургаануудай хүтэлбэрилэгшэд, КПСС-эй ЦК-гай, ВЦСПС-эй, ВЛКСМ-эй ЦК-гай харюусалгата хүдэлмэрилэгшэд хабаадалсаһан байна.

Н. В. Подгорный К. Миядзаватай хөөрэлдэбэ

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Н. В. Подгорный Советскэ правительствын уряалаар Советскэ Союзда албанай хэрэгээр ерээд байһан Японой гадаадын хэрэгүүдэй министр К. Миядзаватай Кремль соо январиин 17-до уулзаба.

КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь Л. И. Брежневтэ Японой премьер-министр Такэо Мики гэгшын эльгээһэн бэшэгые К. Миядзава Н. В. Подгорнодо барюулаа.

Н. В. Подгорный К. Миядзава хоёрой хоорондо хөөрэлдөөн болоо. Энэ хөөрэлдөөндэ СССР-эй гадаадын хэрэгүүдэй министр А. А. Громыко хабаадалсаа. Совет-япон харилсаануудые улам саашадань хүгжөөхэ асуудалнууд, тэрэшэлэн хоёр талые һонирхуулжа байһан уласхоорондын асуудалнууд зүбшэн хэлсэгдээ.

СССР Япон хоёрой хоорондохи хүршэ ёһоной харилсаануудые бэхижүүлхэ гээшэ хоёр ороной арадуудай аша туһада харюусана. Алас-Дурна зүгтэхи, Азидахи болон бүхы дэлхэй дээрэхи оршон байдалда һайнаар нүлөөлнэ гэжэ батаар этигэжэ байһанаа хоёр тала элирхэйлэн мэдүүлээ.

(ТАСС).

АЛМАЛТА, НАРИН ГАМТАЙ БАЙХА

АЛМАХА, ГАМНАХА ябадал социалис ёһоор ажахыгаа эрхилхэ арга дүрэ болодог. Манай материальна, мүнгэн зөөри, байгаалиин баялигуудые, ажалша хүнэй хүдэлмэриин сагые бодомжотойгоор, эзэн ёһоор хэрэглэхэ гээшэ тон шухала юм. Ороной олон миллион хүдэлмэришэд, колхознигууд, мэргэжэлтэд болон бүхы ажалшадай түүхэй эд, электрын элшэ хүсэ, материал алмаха ябадалые эгээн дүтынгөө хэрэг гэжэ тоолодог болоходо, энээниие туйлажа болохо байна. Продукци бүтээлгэдэ гаргашалагдадаг материальна гаргашые оройдоол нэгэ процентээр хороогоо һаа, национальна олзо доходые 4 миллиард шахуу түхэригөөр нэмээһэн жэшээтэй болохо байна.

(Партида, совет арадта КПСС-эй ЦК-гай хандаһан Хандалгаһаа).

ШЭНЭ ЗОРИЛГОНУУД

КАБАНСК. Хүдөө бэшэгшэ С. Жанчипов ингэжэ мэдээсэнэ. Юһэдэхи табан жэлэй тодорхойлхы, дүрбэдэхи жэлдэ сагай уларилай хэды таарамжагүй байгаашье һаань, орооһо таряанай, үбһэ ногоной баян ургаса хуряажа, гүрэндэ 14,5 мянган центнер мяха худалдажа, бүхыдөө 28,5 мянган центнер һү һааһан, 16 мянган поршоонхо абажа тэнжээһэн Оймороой совхозой хүдэлмэришэд хэһэн ажалайнгаа дүнгүүдые согсолон, шэнэ зорилгонуудые хараалжа захалба. **Тингэжэ шэнэ түгэсхэхы жэлдэ бүхыдөө 29.500 центнер һү һаажа, гүрэндэ 24.500 центнер гэхэ гү, али нёдондонойхиһоо 300 центнер һү ехээр тушааха уялга абаба. Мүн энэ хугаса соо 1475 центнер мяха, тэрэ тоодо 10.500 центнер гахайн мяха абажа. Эхэ орондоо тушааха ба 19.000 поршоонхо түлжүүлхэ, 111 мянган центнер орооһо таряа, 49.600 центнер хартаабха, 33.700 центнер үбһэ хуряажа, бүхыдөө 14.870 тонно силос даража абахаар шиидэ.**

Эдэ бүхы дээшэлүүлэгдэһэн социалис уялгаяа саг болзортонь бэелүүлхын тулада хабарайнгаа тарилгада эртээнһээ һайнаар бэлдэхэ, таряалан, сабшалан дээрэ 6600 тонно минеральна үтэгжүүлгэ оруулха, хартаабхын полидо 25 мянган тонно наг шэбхэ гаргаха байна. Тиихэдэ үнеэдэй ашаг шэмые эрид дээшэлүүлжэ, 100 үнеэн бүриһөө заабол 95-һаа үсөөн бэшэ тугал абажа түлжүүлхээр хараалба. Тэрэшэлэн үнеэн бүриһөө 2180 килограмм һү һааха болоно.

Һаяхан үнгэргэгдэһэн совхозой хамтын суглаан дээрэ үгэ хэлэһэн III отделениие эрхилэгшэ Степан Алексеевич Дымов ингэжэ мэдүүлээ:

— Манай отделениин коллектив нёдондо 9489 центнер һү һаагаа, гүрэндэ 1670 центнер мяха тушаагаа. Харин энэ жэлдэ гахайшаднай 800 поршоонхо абажа түлжүүлхэ ба 10 мянган центнер һү һааха зорилго урдаа табиба.

Хударын һаалиин гүүртэдэ ажалладаг һаалишад З. Щуховская, Г. Соломонова, Н. Торгашина гэгшэд сагаан эдеэ улам элбэгжүүлжэ, һааһан һүнэйнгөө шанарые заабол һайжаруулха тухайгаа олондо дуулгаа. Мүн гүүртэнүүдэй үбэлэй байрануудые шэнэдхэн заһабарилжа, оньһожоруулха дурадхал оруулһан байна.

Мүнөө дүрсагдагша совхозой коллектив түгэсхэхы жэлдэ гортой амжалта туйлахын түлөө оролдоно.

ХОЛЫН БЭЛШЭЭРИ ШАДАЖА ХЭРЭГЛЭНЭ

Охор-Шэбэр тээшэ зурыһан дардам харгыһаа баруулжаа, түргэн урасхалта Хэрһан голой үзэсхэлэн гоё тохойдо хүрэбэлтнай буруу, хашарагуудые томо болгожо шахан таргалуулдаг гүүртын ехэ байра, малшадай байдаг гэрнүүд тэбхын харагдаха. Эндэ зунай үедэ заха холын Үргэдэй, Үри гэжэ газарай хадалиг бэлшээридэ үниинэй малшан Жамбал Лопсонович Аюшеевэй даадаг гүүртэ байрлаанхай юм.

Жамбал Лопсонович хори гаран жэлдэ үхэрнүүдые харууһална. Харин һүүлэй гурбан жэлэй туршада дүй дүршэл ехэтэй Жамбал Аюшеев һаалиин гүүртэнүүдтэ эльгээгдэхэ гунжадые харууһалжа байнхай.

1973 оной зун Жамбал Аюшеев суг ажалладаг үхэршэнтэйгөө хамта 230 гунжа даажа абаад, Зэдэ голой эхин — Нурта гэжэ хадалиг бэлшээридэ зөөжэ ошоо һэн. Тэндэ гурбан һара малаа харууһалхадаа шэгнүүрыень сүүдхэдэ дунда зэргээр 980 граммаар нэмээгээ бэлэй.

Нёдондо намартаа тэрэ холын бэлшээридэ зуһахадаа һүрэг малайнгаа шэгнүүдые бүхыдэнь 220 центнерээр нэмээхэ аад, 247 центнертэ хүргэжэ, абаһан уялгаяа сүм дүүргэӭ. Мүнөө намартаа гунжадаа тушааһаар лэ Жамбал Лопсонович 201 гунжа дахяад даажа абанхай, эрхим үнеэд болгохын түлөө шармайн оролдоно. Үбэлэй үедэ энэ гүүртын малшад үхэрнүүдтээ үдэртэ түс бүриин 2,5 килограмм үбһэ, 2—3 килограмм һолоомо, 1 килограмм талха таряанай зүйл, 5 килограмм силос эдюулнэ.

Бидэнэрэй Жамбал Лопсоновичтой хөөрэлдэһөөр байтарнай хашараг, буруунуудай гүүртын бригадир Самбу Гармаевич Отбоев — хурэжэ ерэбэ.

— Мүнөө үбэлжэлгын үедэ манай залуу малай гүүртэдэ бүхыдөө 517 буруу, хашараг адуулагдана. Бидэ эдэ үхэрнүүдэйнгээ шэгнүүрые нэмээжэ, томо болгохын тула үдэртэ түс бүридэнь 1,5 килограмм үбһэ, 500 грамм талха таряанай зүйл, 2 килограмм һолоомо, 3 килограмм силос эдюулнэбди, — гээд Самбу Гармаевич мэдүүлээ.

Эндэ үбһэ һолоомонь саг болзортоо таһалдангүй асарагдана. Хүшэ тамираар муу буруунуудта һолоомо хэршэжэ, талха таряанай зүйлтэй холин үгэнэ. Хабартаа гүүртэнүүдэйнгээ малые һүрэг болгоходоо бүхы үхэрнүүдээ шэнгэжэ, наһаарнь, мүн хүшэ тамираарнь хубааарилан илгадаг заншалтай.

Зундаа холын бэлшээридэ гарахаһаа урид малаа ногоогоор элбэг бэлшээридэ һайса манадаг гуримтай. Юуб гэхэдэ, хүшэлжэ һайжарһан үхэрнүүдынь хадалиг бэлшээридэ хэдэн үдэрэй туршада түүгдэхэдээ ядалдадаггүй.

Гадна малшадай зуһаландаа нүүхэһээ урид совхозой мэргэжэлтэд, хүтэлбэрилэгшэд тэндэнь ошожо, байра байдалыень, бэлшээриинень шалгажа ерэдэг. Тиигээд лэ түрүүлэн һүрэг адуун, удаань дүрсагдагша гүүртэнүүдэй мал зөөлгэшэгдана.

— Бурууннуднай Нухэ-Шэбэрэй, хашарагуудынай Зэдэ голой эхин тээшэ — Нуртын, адуун һүрэг Худын бэлшээридэ үбэлжэхэеэ нүүжэ ошоно, — гэжэ үхэршэд хөөрэнэ.

Самбу Гармаевич Жамбал Аюшеевтэл адли мал ажалда ниилээд дүршэлтэй, жэл бүри залуушуулые өөрынгөө хүдэлмэридэ олоор һургадаг заншалтай. Мүнөөшье гүүртэдэнь нёдондо нютагайнгаа гунда һургуули түгэсхэһэн залуу хүбүүд Буда Отбоев, Гриорий Сынгелов гэгшэд ажаллана.

Эдэ үдэрнүүдтэ түс совхозой дүрсагдагша гүүртэнүүдэй үхэршэд даажа абаһан малаа һайнаар ондо оруулхын түлөө шармайн оролдожо байна.

И. ФЕДОРОВ,
хүдөө бэшэгшэ.

Түнхэнэй аймаг.

МҮРЫСӨӨТЭ БРИГАДАНУУД

Василий Иванович Козулин модо бэлэдхэхэ хүдэлмэридэ олон жэл хүдэлһэн хүн. Республикымнай түлишын управлениин Гусиноозёрскын леспромхозой хүдэлмэришэд хэдэхэн жэлэй саана тэрэниие бригадираар дэбжүүлһэн байна. Бригададань 13 хүн. Эдэнэй хэжэ шадахаар юумыень даалгажа үгэхэ хэрэгтэй. Хэн ямараар хүдэлнэб? Ямар ажал һайнаар хэжэ шадахаб? Эдэ бүгэдые бригадир хүн һайса мэдээд байха ёһотой бшуу. Тэрэгүйгөөр ажалаа зүбөөр эмхидхэхэдэ бэрхэшээлнүүд дайралдаха болоно.

Гусиноозёрскын леспромхозой доодо склад. Эндэ хүлгөөтэй шууяатай. Ойдо отологдоһон модо шэрэһэн машинанууд хойно хойноһоо һубарин ерэжэл байдаг. Асарагдаһан модо саг болзор соонь тайража, хэрэглэгшэдтэнь эльгээхэ гэһэн даабари Козулинай бригадынхид дүүргэнэ.

Николай Вакуленкын хүтэлбэрилдэг бригадын хүдэлмэришэд Василий Иванович Козулинай бригадын коллективтэй мүрысэдэг юм. Эдэнэр халаан бүриин даабари үлүүлэн дүүргэжэ социалис мүрысөөндэ илажа гараха гэһэн хүсэл эрмэлзэлтэйгээр хүдэлдэг. Василий Ивановичай Козулинай бригада эрхим һайн үрэ дүн туйлажа, социалис мүрысөөндэ ходоодоо эрхимлэдэг.

— Манай бригадын хүдэлмэришэд «булта нэгэнэй, нэгэн булганай түлөө» гэһэн уряа доро ажаллана. Бидэнэр хүдэлмэриин хоёр-гурбан ондоо мэргэжэлтэй байнабди. Жэжэлхэдэ, Михаил Быков модо отолходоошье, штабель болгон табихадаашье бэрхэ юм. Ефим Сучков ямаршье ажал даажа абаа һаа, тэрэнээ бэелүүлжэ шададаг, — гэжэ бригадир хөөрэнэ.

Энэ бригадын гэшүүд ажалай журам нарин наар сахина. Эдэнэй дунда ажалһаа хоцорһон, ямаршье шалтагаангүйгөөр ажалдаа гарадаггүй хүн гэжэ байхагүй. Бригадирайнгаа хэлэһэн үгые ехэ хүндэлдэг байха юм. Эдэнэр ингэжэ эбтэй эетэйгээр ажаллана, һара бүриингөө даабари үлүүлэн дүүргэжэ, леспромхозойнгоо хүдэлмэришэдэй магтаалда хүртэнэ. Энэ түрүү коллектив юһэдэхи табан жэлэй даабари болзорһоонь урид дүүргэхын тула тэмсэжэ байна.

И. МАЛЬЦЕВ,
хүдөө бэшэгшэ.

...ҮДЫН ПАРТИЙНА ...ТЭДЭЙ СУГЛААН

...Улаан-Үдын ...эдэбхитэдэй ...о дүүрэбэ. ...да партиин ...ркомой гэ...дэ кандида...й организа...ын комис...промышлен...нуудай, ал...удай хүтэл...артийна ор...йнь секре...адалсаа.

...ЦК-гай де...) Пленумэй ... городской ...ганизациин ...орилгонууд ...удалаар ...Улаан-Үдын ...дэхи секре...ляков элид...

...убшэл хэл...СС-эй Ок...комой нэгэ...ь А. Д. Чу...рибор» за...ор П. С. Сы...ын мяханай ...лесарь, Со...лай Геройн... локомо...ой партийна организациин секретарь **Н. Е. Беспалов,** ЛВРЗ-гэй слесарь, булад шудхалгын цехэй партийна эхин организациин секретарь **Р. К. Торонов,** судна бүтээлгын заводой судна хабсаргагшадай бригадир **В. А. Лысенко,** столовонуудай трестын директор **А. И. Стрекаловский,** Буряадай барилгын управлениин 4-дэхи СМУ-гай начальник **А. П. Рева,** СССР-эй Наукануудай академиин Сибириин отделениин Буряадай филиалай партийна организациин секретарь **Т. М. Михайлов,** прибор бүтээлгын заводой мастер **С. В. Клобукова,** «Туяана» гэжэ оёдолой нэгэдэлэй директор **М. А. Бужигеев** гэгшэд хабаадалсаа.

Партийна эдэбхитэдэй суглаанда партиин Буряадай обкомой эмхидхэлэй-партийна хүдэлмэриин таһагые даагша **А. Б. Бардонов,** транспортын ба хэлхеэ холбооной таһагые даагша **В. Н. Вовк** хабаадалсаа.

„Салют-4“: ниидэлгэ үргэлжэлһөөр

НИИДЭЛГЫЕ ЗАЛАН ХҮТЭЛХЭ ТҮБ, январиин 17. (ТАСС). Москвагай сагаар 12 час болотор «Салют-4» гэжэ замбуулинай научна станци дэлхэйе 351 дахин, тэрэ тоодо экипажтайгаар 31 дахин тойроһон байна.

Ээлжээтэ хүдэлмэриин үдэрэй үедэ медико-биологическа шэнжэлгэнүүд үргэлжэлүүлэгдээ. Алексей Губарев, Георгий Гречко гэгшэд ургамалнуудые ургуулхын тулада хэгдэһэн түхеэрэлгэнүүдэй байдал шалгаһан, хэһэн ажаглалтануудайнгаа тоо, баримтануудые бэшэжэ абаһан, тэрэшэлэн биологическа бусад зүйлнүүдые туршаһан байха юм.

Станци дээрэ тодхогдоһон түхеэрэлгэнүүд гэмгүй һайнаар хүдэлнэ, станциин таһалганууд соохи микроклимат иимэ: температура — 23 градус, даралтань — ртутна столбын 807 миллиметр. Нүхэд Губарев, Гречко гэгшэдэй бэень элүүр һайн. Ниидэлгэ үргэлжэлһөөр.

«КОСМОС-702» НИИДХҮҮЛЭГДЭБЭ

1975 оной январиин 17-до Советскэ Союзда Газарые тойрон ниидэдэг «Космос-702» гэжэ ээлжээтэ хэмэл спутник табигдаба.

Замбуулинай дайдые улам саашадань шэнжэлхын тулада спутник дээрэ научна аппаратура тодхогдонхой.

Научна аппаратураһаа гадна, спутник дээрэ: 19,995 мегагерц частота дээрэ хүдэлдэг радиопередатчик, замбуулинаар ниидэхэ замай хубинуудые тон нарин наар хэмжэхэ радио-түхеэрэлгэ, мүн приборнууд ба научна аппаратурын хүдэлсэ тухай тоо, баримтануудые Газарта дамжуулха радиотелеметрическэ түхеэрэлгэ бии.

Спутник дээрэ тодхогдоһон аппаратура гэмгүй һайнаар хүдэлнэ. Залан хүтэлэлгэ-тоололгын түб ороһон мэдээсэлнүүдые шэнжэлжэ байна.

(ТАСС).

БУРЯАДАЙ АССР-эй
СТАТИСТИЧЕСКЭ
УПРАВЛЕНИИН МЭДЭЭСЭЛ

РЕСПУБЛИКЫМНАЙ АРАДА

БУРЯАДАЙ АССР-эй АРАДАЙ АЖАХЫЕ 1974 ОНДО ХҮГЖӨӨ

Юһэдэхи табан жэлэй тодорхойлхы, дүрбэдэхи жэлэй даалгабаринуудые дүүргэхэ хэрэгтэ Буряадай АССР-эй ажалшад өөһэдынгөө хубита оруулаа.

Республикын промышленность продукциие худалдаха жэлэй түсэбые 102,4 процент дүүргээ.

Худалдаанда ябуулагдаһан продукциин хэмжээн 1973 онойхиһоо 8 процентээр, ажалай бүтээсэ 4 процентээр дээшэлээ. 30 миллион түхэригэй промышленна продукци түсэбһөө гадуур худалдаанда ябуулагдаа.

Хүдөө ажахыда амжалтанууд туйлагдаа. Республикын ажахынуудта бүхы зүһэтэ малнуудай болон шубуунай тоо толгой олошороо. Нёдондонойхидо орходоо гүрэндэ мяхан 5,8 мянган тонно, нооһон 947 тонно, һүн 12 мянган тонно, үндэгэн 8 миллион хэһэг ехээр худалдагдаа.

Республикын арадай ажахыда оруулагдаһан гүрэнэй капитальна һомололго 264 миллион түхэригтэ хүргэгдөө, гэбэшье 1973 онойхиһоо багашагаар гаргашалагдаа.

Гүрэнэй болон кооперативна худалдаа наймаанай, хамтын эдеэ хоол оруулалсан рознично эд бараанай эрьесэ 677.8 миллион түхэригтэ хүргэгдөө гэхэ гү, али үнгэрһэн жэлэйхитэй. сасуулбал. 46,7 миллион түхэригөөр гү, али 7,5 процентээр дээшэлээ.

I. ПРОМЫШЛЕННОСТЬ

Продукциие худалдаанда эльгээхэ ба шухала зүйлнүүдые бүтээхэ жэлэй түсэб дүүргэгдэ. 1973 онойхитой сасуулбал, промышленна үйлэдбэриин хэмжээнэй ургалта 105.3 процент, ажалай бүтээсэ 4,3 процент ехэ болоо. Ажалай бүтээсые дээшэлүүлһэнэй ашаар промышленна продукци 81 процентээр ургаа.

1974 ондо промышленностиин зарим һалбаринуудай гаргаһан продукци 1973 онтой процентээр жэшэбэл:

электрын элшэ хүсэ үйлэдбэрилгэ	— 106
машина бүтээлгэ ба металл болбосоруулга	— 104
ой модоной, модо болбосоруулгын ба целлюлозно саарһанай промышленность	— 104
барилгын материалнуудай промышленность	— 102
шэлэй ба шаажанай промышленность	— 114
хүнгэн үйлэдбэрилгын промышленность	— 103
эдеэ хоолой промышленность	— 105
полиграфическа промышленность	— 105

Буряадай АССР-эй Министрнүүдэй Соведэй бүхы министерствэнүүд болон управленинүүд промышленна продукци үйлэдбэрилхэ түсэбөө үлүүлэн дүүргэө.

Улаан-Үдэ хотодо болон республикын зарим промышленна районуудта продукци худалдаанда ябуулгын түсэбэй дүүргэлтэ, үйлэдбэрилгын хэмжээнэй хубилалта иимэ байба:

	Түсэбэй дүүргэлтэ %	1974 ониие 1973 онтой жэшэбэл процентээр
Улаан-Үдэ хото	103	106
тэрэ тоодо:		
Советскэ район	102	112
Железнодорожно район	103	102
Октябрьска район	103	107
районууд:		
Баунтын	117	116
Баргажанай	108	100.8
Загарайн	102	105
Захаминай	103	93
Кабанскын	98	105
Хэжэнгын	103	102
Хяагтын	103	109
Хурамхаанай	85	99
Прибайкалиин	109	106
Сэлэнгын	100.4	102
Улаан-Үдын (хүдөөгэй)	99.1	102
Хориин	95	114

Түсэблэлгын болон экономическа урмашуулгын шэнэ гуримаар 1975 оной январиин 1-нэй байдалаар республика доторнай 164 промышленна предприятинууд хүдэлөө. Тэндэ бүхы промышленна продукциин 99,5 процентнь үйлэдбэрилэгдөө.

Предприятинууд, управлени болон министерствэнүүд дээрэ абажа харахада продукциие худалдаанда ябуулха түсэбэй дүүргэлтэ, үйлэдбэриин хэмжээнэй ургалта болон ажалай бүтээсын дээшэлэлгэ иимэнүүд тоо, баримтануудаар тодорхойлогдоно:

	Продукциие 1974 ондо худалдаанда ябуулха түсэбэй дүүргэлтэ проц.	1974 оной январь—декабрие 1973 оной январь—декабрьтай сасуулхада процентээр: үйлэдбэрилгын хэмжээгээр	ажалай бүтээсээр
«Электромашина» завод	105	120	114
«Теплоприбор» завод	104	117	113
Локомотив-вагон заһабарилгын завод	101	87	87
Түмэр бетон зүйлнүүдэй Таловска завод	103	103	104
Джидокомбинат	103	91	94
«Бурятэнерго» гэжэ районно управлени	102	106	101
«Татарский ключ» карьер	102	106	105
Галуута-Нуурай шахта	100,1	91	96
Электро-заһабарилгын завод	105	109	112
«Бурятсельмаш» завод	118	—	—
Бага-Холбоолжоной разрез	103	107	108
Хүүргын түмэр зүйлнүүдэй завод	78	3,3 дахин	136
Хяагтын плавико-шпатово уурхай	101	116	102
Рельс гагнадаг № 32 поезд	100,4	100,3	103
Тимлюйн асбоцементнэ зүйлнүүдэй завод	101	104	106
Тимлюйн цементнэ завод	100,7	99,6	101
«Забайкаллес» комбинат	102	98	105
Элхиин авто-заһабарилгын завод	102	114	111
«Буржелезобетон» гэжэ үйлэдбэриин нэгэдэл	98	99,2	103
Сэлэнгын целлюлозно-картоной комбинат	75	233	155
Загарайн карьероуправлени	99,6	96	103
Шэлэй завод	96	114	114
Нарин сэмбын комбинат	105	108	109
«Бурмясопром» нэгэдэл	100,4	107	110
Улаан-Үдын кондитерска фабрика	74	126	126
Һүнэй промышленностиин республиканска үйлэдбэриин нэгэдэл	104	110	108
Байгалай загаһанай промышленна трест (Буряадай АССР-тэхи (хубяар)	103	98	99
Киномеханическа завод	106	116	118
«Россельхозтехника» нэгэдэл	101	111	110
Загаһа буйлуулгын завод	105	103	112
«Бурятцелинстрой» трестын үйлэдбэриин предприятинуудай комбинат	103	109	115
Асфальтобетоной завод	100	112	108
Транспортын управлени	100,1	102	116
Хилээмэнэй зүйлнүүдэй управлени	102	93	100.1
Хэблэлэй, полиграфиин ба номой худалдаа наймаанай хэрэгүүдэй талаар управлени	103	105	105
Буряадай АССР-эй министерствэнүүд болон управленинүүд	100,4	101	104
Тэрэ тоодо:			
Нютагай промышленностиин министерство	100.9	108	108
Түлишын промышленностиин управлени	105	108	107
Эдеэ хоолой промышленностиин министерство	101	101	100
«Бурятпромстройматериалы» гэжэ нэгэдэл	85	94	94
Ой модоной ажахын министерство	104	120	110

Республикада дүн дээрээ продукци худалдаанда ябуулха түсэбэй амжалтатайгаар дүүргэгдэбэшье, 23 предприятинууд гэхэ гү, али бүхы предприятинуудай 12 процентнь түсэбөө дүүргээгүй, тиин 11,6 миллион түхэригэй продукци түсэбһөө дутуу үгөө. Түсэбөө дүүргээгүй предприятинуудай дунда Сэлэнгын ЦКК, хүүргын түмэр зүйлнүүдэй завод, «Буржелезобетон» нэгэдэлэй № 4 филиал, «Забайкаллес» комбинадай 3 леспромхоз, «Бурятстройматериалы» гэжэ нэгэдэл, Улаан-Үдын, Ивалгын кондитерска фабриканууд ба ой модоной ажахын министерствын 3 предприяти оролсоно.

Промышленна продукциин иимэ шухала зүйлнүүд бодотоор үйлэдбэрилэгдөө гэбэл:

	1974 ондо үйлэдбэрилэгдэһэн	1974 ониие 1973 онтой сасуулбал %
Нийтэ ашаглалгын электростанцинуудай гаргаһан электрын элшэ хүсэн — млн. квт/час	958	101
Шулуун нүүрһэн — мянган тонно	1412	101
100-һаа дээшэ квт/час хүсэтэй переменнэ тогой электродвигательнууд — хэһэг	5966	137
Приборнууд, автомат хэрэгсэлнүүд ба тэдэнэй запасной частьнууд — мянган түхэриг	11105	118
Автомобиль дээрэ тодхогдоһон кранууд — хэһэг	450	100
Барилгын модо бэлэдхэл (колхозуудайхидгүйгөөр) — мянган куб.м.	3595,7	107
Хюрөөдэгдэһэн модоной материалнууд (колхозуудайхидгүйгөөр) — мянган куб.м.	1010,8	105
Хабсаргагдаһан түмэр бетон зүйлнүүд болон детальнууд — мянган куб. метр	165,8	104
Барилгын хирпиисэ — млн. хэһэг	112,2	93
Асбоцементнэ листнүүд — млн. условно плиткэнүүд	216,8	105
Сонхын шэл — млн. дүрбэлжэн метр бодотоорнь тоолоходо	14,4	113
Нооһон бүд — мянган дүрбэлжэн метр	2315	103
Угаагдаһан нооһон — мянган тонно	20,5	107
Дотор трикотаж хубсаһан — мянган хэһэг	2170	89
Гадар трикотаж хубсаһан — мянган хэһэг	1379,5	100.2
Оёгдоһон хубсаһан гүйсэд сэнгээрэ (1967 оной июлиин 1-дэ предприятинуудта тогтоогдоһон оптово сэнгээр) — млн. түхэриг	30,3	104
Һээеы гутал — мянган паар	261,3	103
Гүрэнэй нөөсэнүүдһээ гаргагдаһан мяхан (1 категориин субпродуктнуудые оруулалсан) — мянган тонно	41,5	113
Колбасагай зүйлнүүд — мянган тонно	13,3	105
Худалдаанда ябуулагдаһан эдеэ хоолой загаһанай продукци — тонно	4527	94
Гүрэнэй нөөсэнүүдһээ гаргагдаһан малай тоһон — тонно	3799	111
Һайхан һүндэ оруулан тооложо; гүрэнэй нөөсэнүүдһээ абтаһан сагаан эдеэнэй зүйлнүүд — мянган тонно	55,7	109
Хилээмэн ба хилээмэнэй зүйлнүүд — мянган тонно	66,1	99,0
Макароной зүйлнүүд — тонно	4718	86
Кондитерска зүйлнүүд — тонно	14486	110
Хубсаһа угаадаг машинанууд — мянган хэһэг	131,2	104
Мебель — миллион түхэриг	11,2	107
Культурно-ажаһуудалай ба гэр тойроной хэрэглэмжын эд бараанууд — миллион түхэриг	30,2	109,1

1974 ондо жэлэй түсэбһөө гадуур үйлэдбэрилэгдэһэн продукци: 102 мянган тонно шулуун нүүрһэн, 12 миллион киловатт час электрын хүсэн, 614 кубометр модоной-зомгооһоной плитэнүүд, бэлэдхэгдэһэн 245,4 мянган кубометр барилгын модон, 3744 тонно гагнагдаһан түмэр зүйлнүүд, 3299 мянган условно хэһэг шифер, 39 мянган дүрбэлжэн метр сонхын шэл, 1260.8 тонно угаагдаһан нооһон, 345,3 мянган түхэригэй оёгдоһон хубсаһанай зүйлнүүд (1967 оной июлиин 1-дэ предприятинуудта тогтоогдоһон оптово сэнгээр), гүрэнэй нөөсэнүүдһээ абтаһан 1481 тонно мяхан (1 категориин субпродуктнуудые тоололсон), һайхан һүндэ оруулжа тоолоһон 2706 тонно сагаан эдеэнэй зүйлнүүд, 799 мянган условно баанха бүхы зүйлнүүдэй консервэ, 1150 хэһэг хубсаһа угаадаг машина гэхэ мэтэнүүд.

Гэхэтэй хамта целлюлозо, картон, хюрөөдэгдэһэн модоной материал, нарин энтэй замай шпала, дотор ба гадар трикотаж хубсаһа, арһан гутал үйлэдбэрилхэ, загаһа бариха, загаһанай продукци гаргаха, мебель бүтээхэ талаар жэлэй түсэб дутуу дүүргэгдэө.

Нёдондо жэлэйхитэй сасуулбал, республика дотор арадай хэрэглэлэй эд бараан 5,5 процентээр дээшэлээ, гадар трикотаж хубсаһа, оёмол хубсаһа, мебель, кондитерска зүйлнүүдые үйлэдбэрилгэ ехэ болоо.

Республикын промышленностиин талаар 1974 ондо абтаһан социалис уялгануудай дүүргэлтэ иимэ:

	Тоололгын хэмжүүр	1974 ондо абтаһан соц. уялгануудай ёһоор түсэбһөө гадуур	1974 ондо түсэбһөө гадуур (+) дүүргэгдэһэниинь, (—) дутуу үгтэһэниинь	Соц. уялгануудай дүүргэлтэ процентээр
Худалдаанда ябуулагдаһан продукци — млн.	млн. түх.	13	30	2,3 дахин
Продукциие бодото дээрэнь абабал:				
Приборнууд, автомат хэрэгсэлнүүд болон тэдэнэй запасной частьнууд	мянг. түх.	460	+2	0,4
100-һаа дээшэ квт. час хүсэтэй переменнэ тоогой электродвигательнууд	хэһэг	50	+6	12
Тракторай прицепүүд	хэһэг	100	+131	131
Шулуу нүүрһэн	мянг. тонно	65	+102	156.9
Цемент	мянган тонно	5	+6,2	124
Шифер	млн. условно плиткэнүүд	3	+3,3	110
Сонхын шэл	мянган дүрбэлжэн метр бодотоор тоолоходо	40	+39	97,5
Барилгын модо бэлэдхэл	мянг. куб.м.	31	+5,3	17,1
Нооһон бүд	мянг. метр	56	30	53,6
Мебель	мянг. түх.	—	736,2	—
Угаагдаһан нооһон	тонно	400	1260,8	315,2
Колбасагай зүйлнүүд	тонно	—	+58	—
Консервэ бүхыдөө	мянг. условно баанха	1090	+799	73,3
Культурно-ажаһуудалай ба гэр тойроной хэрэглэмжын эд бараанууд	проц.	2	—	—
Ажалай бүтээсын ургалта	проц.	10	—	—

Республикын промышленностьда ажалай бүтээсын талаар түсэб багашагаар дүүргэгдээгүй, нёдондонойхитой сасуулбал, ажалай бүтээсэ 4,3 процентээр ургаа.

Ажалай бүтээсые дээшэлүүлһэнэй ашаар республикын 73 промышленна предприятинууд продукциин ургалтые туйлаа.

50 предприятинууд гэхэ гү, али бүхы предприятинуудай 26 процентнь ажалай бүтээсын талаар жэлэйнгээ түсэб дүүргээгүй, энэ ушарһаа 37,7 миллион түхэригэй промышленна продукци дутуу үйлэдбэрилэгдөө.

1974 оной январь—ноябрь һарануудта үзэгдэһэн ажалай бүтээсын ба дунда зэргын салин хүлһэнэй ургалтын хэмжээн республика дотор бүхыдөө зүбөөр зохилдогдоо. Гэхэтэй хамта 53 предприятинуудта дунда зэргын салин хүлһэнэй дээшэлэлгэ ажалай бүтээсын ургалтые ахиһан ябадал үзэгдөө.

1974 оной январь—ноябрь һарануудта худалдаанда ябуулагдаһан продукциин өөрынь үнэ сэнгые доошолуулха талаар даалгабари республика дотор юрэнхыдөө дүүргэгдээгүй, тиин түсэбөөр хараалагдаһанһаа 1,7 миллион түхэриг үлүү ехэ гаргаша хэгдэһэн байна.

1974 оной 11 һарын туршада олзо оршо оруулха түсэб 95 процентээр бэелүүлэгдэө, нёдондоной энэ хугасаатай жэшэбэл, олзо оршо 5 процент багаар абтаа.

Шухала эрдэм-шэнжэлэлгын хүдэлмэринүүдые бэелүүлхэ ба республикын промышленностьда эрдэм болон техникын туйлалтануудые нэбтэрүүлхэ талаар 1974 ондо 93 хэмжээ ябуулгануудые хараалһан гүрэнэй түсэб 58 хэмжээ ябуулгануудаар дүүргэгдээ ба үлүүлэн дүүргэгдээ, 20 хэмжээ ябуулгануудаар. түсэбэй, зарим тэдынь бэелүүлэгдээ, 15 хэмжээ ябуулганууд огто бэелүүлэгдээгүй.

«Забайкаллес» комбинат «Электромашина» ба «Теплоприбор» заводууд, нютагай промышленностиин министерство, ой модоной ажахын министерство, «Сельхозтехника» нэгэдэл, Буряадай загаһанай промышленна трест үйлэдбэридэ эрдэм болон техникын туйлалтануудые нэбтэрүүлхэ тушаа тогтоогдоһон түсэбые дүүргээ, үлүүлэн дүүргээ.

Гэбэшье энэ талаар зарим предприятинууд гүрэнэй түсэб мууса бэелүүлээ гэбэл: Джидокомбинат хараалагдаһан 2 хэмжээ ябуулгануудайнгаа нэгыень 89 процент бэелүүлээ, «Бурводстрой» трест 3 хэмжээ ябуулгануудаа бултыень дүүргээгүй, хилээмэнэй продуктнуудай управлени хараалһан 18 хэмжээ ябуулгануудайнгаа 10-ень гүйсэд дүүргээгүй, хоёрыень огто бэелүүлээгүй.

«Бурмясопром» нэгэдэл түсэблэһэн дүрбэн хэмжээ ябуулгануудайнгаа гурбые гүйсэд дүүргээгүй гэбэл. электрын аргаар сардаһан түмэрөөр консервын баанхануудые бүтээлгэ 70 процентээр, тахяа болон дальбараанууды үүсэлжэ, мяхыень полимерна пленконуудаар оройхо түхеэрэлгэ бүтээлгэ 59 процент гэхэ мэтээр бэелүүлээ. Малай мяха эмдэхэ шэнэ аргые ашаглаагүй. Хилээмэнэй заводууд дэдэг гурилые оньһо[...] мэшээглэхэ, шэрэхэ [...] хараалһан түсэбөө [...] лой промышленности[...] нистерство дүүргэа[...] боцементнэ шэнэ зүй[...] бүтээдэг болохо гэ[...] бөө Тимлюйн асбо[...] мүн лэ бэелүүлээгү[...]

II. ХҮДӨӨ АЖАХЫ

Республикын хүдөө ажахын валовой продукци (союзна дунда зэргын сэнгээр жэшээлэгдэһэн мүнгэнэй тоололгоор) 1974 ондо 259 миллион түхэриг болобо гэхэ гү, али 1973 онойхиһоо 3 миллион түхэригөөр ехэ байгаа. Тэрэ тоодо газар тарялангай продукци 8 миллион түхэригөөр урзанданайхиһаа багаар, мал ажалай продукци 11 миллион түхэригөөр ехээр абтаһан байна.

Хүдөө ажахын бүхы категориин ажахынуудта газар тарялангай ургаса эды шэнээн абтаба гэбэл:

(мянган тонноор)

	Жэл соо дунда зэргээр: 1967—1970 онууд	1971—1974 онууд	1971—1974 онуудай дунда зэргынхиие 1967—1970 онуудайхитай жэшэхэдэ (процент)	1973 он	1974 он	1974 онойхиие 1973 онтой жэшэхэдэ (проц.)
Таряан	442,0	473,6	107	460,5	444,2	96
Хартаабха	254,6	221,6	87	254.9	176,9	69
Овощ	32,4	30,0	93	32,2	40,4	125
Силосэй ургамалнуудай намаа набша	728,7	623,4	86	701,1	548,9	78
Тэжээлэй корнеплодууд	47,0	59.1	126	60,4	54,9	91
Үбһэн	516,1	521,4	101	539.9	528,2	98

Үнгэрэгшэ жэлэй хабарай, зунай үедэ тохёолдоһон ган гасуур хүдөө ажахын ургамалнуудай ургасада нилээд ехэ хохидол ушаруулаа.

Тарялангай гектар бүриһөө дунда зэргээр 7,6 центнер ороохо таряан хуряагдаа гэхэ гү, али 1973 онойхиһоо 1,5 центнерээр бага абтаһан байна. Гектар бүриһөө 73 центнер хартаабха хуряагдаа, энэнь, урзанданайхиһаа 33 процентээр бага байха юм. Тэжээлэй корнеплодууд гектар бүриһөө 77 центнер абтажа, 1973 онойхиһоо 6 центнерээр бага байгаа. Үнгэрэгшэ жэлдэ нуга сабшалангай гектар бүриһөө 11,5 центнер үбһэн абтаа, энэнь урзанданайхиһаа 2.7 центнерээр бага байгаа. Үнгэрэгшэ жэлдэ гектар бүриһөө 28 центнер ехэ овощ абтажа, гектарай ургаса 139 центнер болоо. Тарялангай гектар бүриһөө 66 центнер кукурузын намаа набша хуряагдаа гэхэ гү, али урзанданайхиһаа 11 центнерээр ехэ байгаа. Олон жэлэй таримал ногооной ургаса гектар бүриһөө 12,4 центнер абтажа, 1973 онойхиһоо 1,3 центнерээр дээшэлбэ.

Кабанскын, Түнхэнэй, Прибайкалиин аймагуудта ороохо таряанай муу бэшэ (гектар бүриһөө 11,1 центнерһээ 12,4 центнер хүрэтэр) ургаса хуряагдаһан байна. Кабанскын аймагай ажахынууд тарялангай гектар бүриһөө дунда зэргээр 77 центнер хартаабха хуряагаа. Хяагтын, Түнхэнэй, Хурамхаанай, Загарайн, Улаан-Үдын, Мухар-Шэбэрэй аймагуудай ажахынууд гектар бүриһөө 130—192 центнер овощ абаһан байна.

Үнгэрэгшэ жэлдэ 19 мянган гектар шэнэ газар элдүүрилэгдэбэ. Республикын ажахынуудта бии байһан тарялангай 57 процентдэнь ороохото ургамалнууд, 13 процентдэнь пропашной ургамалнууд, 15 процентнь таримал ногоон таригдажа, 15 процентнь сэбэр паар байгаа.

Үнгэрэгшэ жэлэй үедэ колхоз болон совхозуудай тарялаанда 13,0 мянган тонно минеральна, 647 мянган тонно нютагай үтэгжүүлгэ оруулагдаһан байгаа. 1973 онойхитой жэшэжэ харахада, 800 тонно ехэ минеральна үтэгжүүлгэ хэрэглэгдээ.

Урзанда жэлэйхитэй сасуулжа харабал, 1974 ондо үрэһэ хүрэнгын шанар нилээд муу байгаа. Тарилгын эрхим шанарта хүргэгдэһэн үрэһэ хүрэнгэ урзанданайхиһаа 3 процентээр доогуур байһан юм. I ба II классай үрэһэн 49,7 мянган тонно таригдаа гэхэ гү, али урзанданайхиһаа 2 процентээр ехэ байгаа.

Ороохото ургамалнуудые һайн сортын үрэһөөр тарилгын удельнэ хэмжээн урзанданайхиһаа 5 процентээр доогуур байгаа. Гербицидээр буртаг ногоо усадхаха хүдэлмэри нилээд ехэ болгогдожо, 1974 ондо 261 мянган гектар болоһон байна. Тиихэдэ 9 мянган гектар тарялан ядохимикадай хүсөөр сэбэрлэгдэһэн байгаа.

Республикын совхоз олон колхозууд мүнөө хабарай тарилгада бэлдэжэ байнхай. Энэ жэлэй тарилгада хэрэглэгдэхээр 342 мянган гектар паар хахалагдаһан байна. Тиигэбэшье ко[...] совхозуудта ороохо[...] малнуудай үрэһэ [...] дуталдана. Приба[...] Түнхэнэй, Хойто-[...] Кабанскын аймагууд[...] хынууд үрэһэ хүрэн[...] сэд хангагданхай. м[...] рэнгэ сэбэрлэлгын [...] ри түлэг дундаа яб[...] на. Республикын бус[...] гуудай ажахынуудт[...] хүрэнгэ дуталдана.

Хүдөө ажахын тех[...] һабарилагдажа байна[...] оной дүрбэдэхи квар[...] тракторнуудые за[...] түсэб 126 процент, [...] автомашинануудые [...] рилха түсэб 106 [...] дүүргэгдэһэн байна. [...] лэй эхиндэ трактора[...] плугуудай 46 про[...] культиваторнуудай [...] сеялкэнүүдэй — 44, [...] ха таридаг машинану[...] 41 процентнь заһа[...] даад байгаа. Тарялан[...] га сабшаланда үг[...] зөөхэ хүдэлмэри үр[...] һөөр.

Ашаг шэмэтэ малай (үсэлхэеэ байһан мал [...] гүйгөөр) тоо толгой бүридхэлэй ёһоор иимэ бай[...]

(мянган т[...])

	Январиин 1-дэ: 1974 он	1975 он
Бүхы ажахынуудта		
Эбэртэ бодо мал	480,1	485,1
тэрэ тоодо үнеэд	171,1	172,4
Хонид, ямаанууд	1926,7	1961.0
Гахайнууд	188.2	195.6
Адуун	57.5	57.8
Элдэб түрэлэй шубууд	1708.2	1932.6
Совхозуудта, гүрэнэй бусад ажахынуудта, колхо[...]		
Эбэртэ бодо мал	347.0	353,1
Тэрэ тоодо үнеэд	113.8	115,6
Хони ба ямаан	1805,5	1843.5
Гахай	122.9	129.7
Адуун	56.9	57.2
Бүхы түрэлэй шубуун	921.9	1149.2

Мал ажалай продуктнуудые үйлэдбэрилгэ ии[...] баримтануудаар тодорно:

	1974 он	1973 он
Бүхы ажахынуудта		
Мяхан (үүсэлэгдэһэн) мянган тонноор	52.0	54.4
Һүн — мянган тонноор	218.6	228.7
Үндэгэн — миллионоор	183.2	183.4
Нооһон (физическэ шэгнүүрээр) тонноор	5232	6011
Совхозуудта, гүрэнэй бусад ажахынуудта, колхозу[...]		
Мяхан (үүсэлээд байхада) — мянган тонноор	35.4	38.3
Һүн — мянган тонноор	147,2	160,3
Үндэгэн — миллион хэһэг	97,1	106,5
Нооһон (физическэ шэгнүүрээр) — тонноор	4716	5451

Колхоз болон совхозуудай үнеэн бүриһөө жэл соо дунда зэргээр 1836 килограмм һүн һаагдажа, урзанданайхиһаа 182 килограммаар гэхэ гү, али 9 процентээр дээшэлһэн байна. Урзанда жэл тахяа бүриһөө 198 үндэгэн абтаһан байбал, 1974 ондо 215 үндэгэн абтаа. Хонин бүриһөө дунда зэргээр 3 килограмм нооһон хайшалагдажа, 1973 онойхиһоо 300 граммаар ехэ нооһон абтаа.

Хүдөө ажахын продуктнуудые гүрэндэ худалдалга (түсэбһөө гадуур тушааха даабарине оруулалсан, бүхы категориин ажахынуудта иимэ хэмжээтэй байгаа гэбэл:

	1973 он	1974 он	1974 онтой сасуулбал (проц).: түсэб	1973 он
Ороохото ургамалнууд — мянган тонноор	23,8	45,7	46	192
Хартаабха — мянган тонноор	31,5	25,9	86	82
Овощ — мянган тонноор	15,9	19,6	78	123
Үхэр ба шубууд (амидын шэгнүүрээр) — мянган тонноор	60,2	66.0	100,4	110
Һүн — мянган тонноор	120,7	132.7	109	110
Үндэгэн — миллион хэһэгээр	86,0	94,5	103	110
Нооһон (зачётно шэгнүүрээр) — тонноор	6390	7337	106	115

Республикын бүхы аймагууд гүрэндэ һү ба ноопо худалдаха түсэбтэ даабарина үлүүлэн дүүргэһэн байна. Тиихэдэ урзанданайхиһаа эдэ продуктнуудые худалдалга нилээд дээшэлээ. Бэшүүрэй, Хяагтын ба Мухар-Шэбэрэй аймагууд гүрэндэ мяха худалдаха түсэбөө дүүргээгүй, тиихэдэ Зэдын аймагай ажахынууд үндэгэ худалдаха даабаряа бэелүүлээгүй.

Үнгэрэгшэ жэлдэ сагай уларилай ехэ таарамжагүй байһанһаа боложо, газар тарялангай продуктнуудые гүрэндэ худалдаха түсэб дүүргэгдээгүй.

Энэл шалтагаанһаа боложо, нийтын адууһа малда үбһэн, шэмэтэ тэжээл багаар бэлэдхэгдэһэн байна. 1973 онойхитой сасуулжа харахада, колхоз болон совхозууд нийтын адууһа малда 11 процент ехээр таряа талханай зүйл хубаарилаа. Эбэртэ бодо малай условно 1 толгой бүридэ 9,3 центнер тэжээлэй единицэ энэ үбэлжэлгэдэ хүртэнэ гэхэ гү, али урзанданайхиһаа 7 процентээр бага байна.

Адууһа малай байрануудые механизацилха хүдэлмэри үнгэрэгшэ жэлдэ үргэлжэлүүлэгдэжэ байгаа. Колхоз ба совхозуудай бүхы малай эды процентнь оньһожоруулагдаһан фермэнүүдтэ байлгагдана гэбэл:

	Үнеэдые һаалга ба үндэгэ сугуулга	Үһалалга	Тэжээл хубаарилан үгэлгэ	Наг шэбхэ сэбэрлэлгэ	Оньһожоруулагдаһан байрадь
Эбэртэ бодо мал	31	24	7	23	3
Гахай	—	81	80	86	50
Шубуун	40	87	52	70	18

1975 оной эхиндэ республикын бүхы 94 совхоз ажахын тоосоондо оруулагдаад байгаа. Үнгэрэгшэ жэлэй туршада совхозуудта шубуунай мяханай, һүнэй, үндэгэнэй, нооһоной өөрын сэн хямдаруулагдажа, продуктнуудые үйлэ[...] гэ ашаг олзотой [...] байна. Гэхэтэй хам[...] публикын совхозууд [...] шэ жэлые нилээд [...] тайгаар түгэсхэбэ.

Республикын колхо[...] (загаһа олзоборилдог [...] зуудые оруулангүйгөө[...] ловой олзо доход 197[...] 38 миллион түхэриг [...] 1973 онойхиһоо 16 [...] тээр дээшэлһэн байна. [...] колхозуудта овощой, [...] бодо малай, гахайн [...] буунай мяханай өөры[...] сэн бага зэргэ хямдар[...] даа. Тиихэдэ һүнэй, [...] нэй ба нооһоной өөры[...] сэн дээшэлһэн байха [...]

Олохон колхоз ба [...] зуудай ажал ябуулга[...] лээд дутагдалнууд да[...] һаар. Хүдөө ажахын [...] мэри бүтээлгэдэ ажалай [...] гаша тон удаанаар [...] луулагдана. Олохон а[...] нууд газар тарялан [...] хэ агротехническэ ёһо [...] муудые баримталнагүй, [...] малай һубайрха. мүн [...] һа малай үхэхэ [...] үшөөл ехэ байһаар.

Хүдөө ажахын мат[...] но-техническэ үндэ[...] рииe бэхижүүлхэ хүд[...] саашадаа үргэлжэлү[...] жэ байгаа. Хүдөө а[...] хүгжөөлгэдэ зорюулаг[...] гүрэнэй ба колхозууд[...] питальна һомололго 99,[...] лион түхэриг болоо. Тэ[...] до гүрэнэй капитальна [...] лолго 76,1 миллион, [...] зуудай — 23 миллион [...] риг байгаа. 1973 оно[...] жэшэжэ харабал, гүрэн[...] колхозуудай капиталь[...] мололго 9 процентээр [...] лээ.

1974 ондо респуб[...] колхоз ба совхозуудта [...] түхэлэй 1.346 тра[...] ашаанай 597 автомаши[...] ряа хуряалгын 416, ха[...] ха хуряалгын 52. сил[...] ряалгын 292 комбайн, [...] торай 1.360 косилка, [...] ральна үтэгжүүлгэ та[...] 904 түхеэрэлгэ, газар [...] ха 64 машина болон [...] олон техникэ үгтэһэн [...]

...АЖАХЫН ХҮГЖЭЛТЫН ДАБШАСА

...ГҮРЭНЭЙ ТҮСЭБЭЙ ДҮҮРГЭЛТЫН ДҮНГҮҮД ТУХАЙ

III. ТРАНСПОРТ, ХЭЛХЕЭ ХОЛБООН

Зүүн-Сибириин түмэр замай Улаан-Үдын отделениин коллектив юһэдэхи табан жэлэй дүрбэдэхи жэлэй түсэб даабаринуудые 101 процент дүүргэә. Тэрэ тоодо үлүү нүүрһэ зөөхэ түсэб 101 процент, ой модо — 100,4, барилгын материалнуудые — ...,5, ороohо таряа зөөхэ түсэб 93,1 процент дүүргэгдэһэн байна. Урзанда жэлэйхинэй сасуулжа харахада, ашаа шэрэлгын хэмжээн 4 процентээр дээшэлээ. Ажалай бүтээсэ дээшэлүүлхэ жэлэй түсэб 100,1 процент бэелүүлэгдэһэн байна.

1973 онойхитой сасуулжа харахада, локомотивуудай бүтээсэ 5,5 процентээр ехэ болоо. Вагонуудай бүтээсые дээшэлүүлхэ гүрэнэй түсэб ... процент дүүргэгдээ.

Олзо доход оруулха жэлэй түсэб дүүргэгдэһэн байна. 1973 онойхитой сасуулбал, хэрэгшэ жэлдэ абаһан олзонь 10 процентээр ехэ байгаа.

Буряадай автотранспортна управлениин коллектив ашаа шэрэхэ жэлэй түсэбые 103 процент дүүргэбэ. Тиихэдэ ашаанай эрьесын түсэб 101,5 процент бэелүүлэгдээ. Урзанда жэлэйхитэй сасуулжа харахада, ашаа шэрэлгын хэмжээн 9 процентээр, ашаанай эрьесын хэмжээн 6 процентээр дээшэлһэн байна.

Буряадай хэлхеэ холбооной үйлэдбэриин-техническэ управлени продукциин бүхы хэмжээе дээшэлүүлхэ даабаря 101 процент дүүргэжэ, урзанданайхиһаа 8 процентээр ехэ болгоһон байна. Радиогой трансляционно точконуудые олон болгохо жэлэй түсэб 6 процентээр, городто телефонуудые олон болгохо даабари 52 процентээр үлүүлэн дүүргэгдэһэн байна. Хэлхеэ холбооной хүдэлмэрилэгшэд ажалай бүтээсэ дээшэлүүлхэ жэлэй түсэбые 109,3 процент дүүргэжэ, урзанданайхиһаа 5,6 процентээр үлүү ехээр дээшэлүүлһэн байна.

IV. КАПИТАЛЬНА БАРИЛГА

Үнгэрһэн 1974 ондо республика доторхи бүхы оршонуудһаа 167,4 миллион түхэригэй гол фонднууд ашаглалгада оруулагдаһан байна.

Шэнэ предприятинуудые барихаһаа, хүдэлжэ байдаг предприятинуудые үргэдхэлгэ, һэльбэн һайжаруулһанай ашаар «Электромашина» заводто, Улаан-Үдын кондитерскэ фабрикада, һүнэй промышленностиин нэгэдэлдэ шэнэ хүсэн ашаглалгада оруулагдаа. Улаан-Үдын ТЭЦ-тэ часай турша соо 220 тонно уурал гаргаха юһэдэхи котёл, Улаан-Үдын пивэ шадаг заводто эһээбэри худадаг цех, Улаан-Үдэдэ хаданаа соогоо 7500 килограмм хубсаһа хунар оньһон аргаар угаадаг газар, хүн зонһоо гэрһөн захилаар Улаан-Үдэ хотодо хубсаһа оёдог ательe, хүн зоной ажаһуудал хангадаг комбинат Мухар-Шэбэр тосхондо баригдажа, ашаглалгада оруулагдаһан байха юм. Автомобилиин харгы баридаг, заһабарилдаг управлени 80 мянган кубометр модо зөөхэ хүсэтэй модо бэлэдхэлэй предприятинуудые, модо зөөхэ автомобилиин 17 километр утатай харгы, «Забайкаллес» комбинадай 200 мянган кубометр модо урадхуулха Баргажанай-Адагай ой модоной порт, электро-дамжуулгын 912 километр утатай лини (эдэнэй 727 километрынь хүдөө ажахыда зорюулагдана), автомобилиин хатуу хушалтатай 8 километр утатай харгы барижа, ашаглалгада үгэһэн байна. Сүүдхэдээ 4,4 мянган кубометр хэрэглэгдэһэн уһа сэбэрлэхэ түхеэрэлгэнүүд, худалдаа наймаанай 144 дүрбэлжэн метр талмайтай 2 магазин, 185 хүнэй нэгэ доро һуужа эдеэлхэ ниитын эдеэ хоолой предприяти ашаглалгада оруулагдаа.

Гүрэнэй ба колхозуудай мүнгэ зөөреэр хүдөө ажахыда 10,7 мянган толгой үхэр, 53,3 мянган толгой хони, 4,1 мянган толгой гахай, 94,5 мянган шубуу харууһалалгын байранууд баригдаһан байна.

6,45 мянган гектар газар уһалха, шииг нойто ехэтэй, намаг налхитай 1,4 мянган гектар газар хатааха мелиоративна түхеэрэлгэнүүд баригдаа. 1,5 мянган гектар талмай дээрэхи уһалууриин түхеэрэлгэнүүдые һайжаруулха, 2,7 мянган гектарай уһалууриин түхеэрэлгэнүүдые һэльбэн заһабарилха, 61,4 мянган гектарай бэлшээрние уһалха, 64 мянган гектар талмайтай уһалагдадаг байһан бэлшээринүүд дээгүүр уһалууриин түхеэрэлгэнүүдые һэльбэн шэнэлхэ, 10 мянган гектар талмайда культуртехническэ хүдэлмэри хэгдээ, һайжаруулагдаһан 728 гектар бэлшээри хорёологдоо.

Даб дээрэ абтаһан мэдээнүүдэй ёһоор, мүнгэнэй бүхы оршонуудһаа республикын арадай ажахыда 286,7 миллион түхэриг, тэрэ тоодо гүрэнһөө 264 миллион түхэриг һомологдоһон байна.

1974 ондо республикын барилгын организацинууд өөһэдынгөө хүсөөр 129,1 миллион түхэригэй барилга-хабсаралгын хүдэлмэри хэһэн байха юм. Подрядна хүдэлмэриин түсэб 89 процентээр дүүргэгдээ. 1973 онойхитой жэшэбэл, подрядна аргаар хэгдэһэн хүдэлмэриин хэмжээн бага болоо.

Барилгын организацинуудта подрядна хүдэлмэриин ниитэ хэмжээнэй түсэбэй дүүргэлтэ, ургалта иимэ байна:

	Түсэбэй дүүргэлтэ (процент.)	1974 оной-хиие 1973 онойхитой сасуулбал (процент.)
Буряадай барилгын управлени	77	92
«Бурятцелинстрой» трест	92	97
«Бурводстрой» трест	92	113
«Бурятсельхозмонтаж» трест	100	101
834-дэхи барилга-хабсаралгын поезд	104	81
397-дохи барилга-хабсаралгын поезд	90	104
Галуута-Нуурай ГРЭС-эй барилгын управлени	72	83
Улаан-Үдын ТЭЦ-эй барилгын управлени	113	108
5-дахи оньһожоруулагдамал колонно	100	95
3-дахи мостоотряд	98	88

1974 ондо колхоз хоорондын барилгын эмхинүүдэй хэһэн хүдэлмэриин хэмжээн 10,9 миллион түхэригтэ хүрэһэн байна. Түсэб 97 процентээр дүүргэгдээ: 1973 онойхитой жэшэбэл, хэгдэһэн хүдэлмэриин хэмжээн 2 процентээр доошолоо.

1974 ондо 3 трест, байшан гэр баридаг комбинат болон барилгын бусад 14 эмхи түсэблэлгын, экономическа урмашуулгын шэнэ гуримаар ажаллаһан байха юм. Дүүргэгдэһэн барилгануудта, хүдэлмэриин шатануудта эдэ эмхинүүд барилга-хабсаралгын хүдэлмэриин түсэбые 89 процентээр дүүргэбэ.

Индустри нэбтэрүүлһэнэй, шэнэ, улам ашаг үрэ ехэтэй материалнуудые, зүйлнүүдые хэрэглэһэнэй ашаар барилгын хүдэлмэрие оньһото техникээр хангалга саашадань һайжаруулагдаа, барилга хэлгын түрүү арга онол нэбтэрүүлэгдээ. 1973 онойхитой сасуулхада, халхабша түхеэрэлгэнүүдтэй барилгануудые бодхоохо талаар барилга-хабсаралгын хүдэлмэриин хэмжээн 20 процентээр дээшэлбэ. Барилгын олонхи хүдэлмэри оньһожоруулагдаһан байха юм.

1974 оной 11 һарын турша соо барилга дээрэ ажалай бүтээсэ дүрбэн процентээр дээшэлээ, барилга-хабсаралгын хүдэлмэриин өөрынь үнэ сэн түсэбһөө 0,8 процентээр үлүү гаража, 1973 онойхитой жэшэбэл, ашаг олзонь доошолоо.

Барилга дээрэ һомологдоһон мүнгэ зөөри гаргашалха талаар ехэ дутуу дунданууд ушаржа байһаар. Гол фонднуудые ашаглалгада оруулха, барилга-хабсаралгын хүдэлмэри хэхэ түсэб дүүргэгдээгүй ажалай бүтээсэ ба ашаг олзо дээшэлүүлхэ түсэб дутууса дүүргэгдэһэн байна. Барилга-хабсаралгын нилээд олон эмхи подрядна хүдэлмэриингөө түсэб дүүргээгүй. Олохон барилга болзор соогоо ашаглалгада оруулагданагүй.

V. ХҮН ЗОНОЙ БАЙДАЛ, СОЁЛ БОЛБОСОРОЛ

1974 ондо республикын арадай ажахыда ажалладаг хүдэлмэришэдэй, алба хаагшадай жэлэй дундуур тоо 4 процентээр ургаһан байна.

Техническэ мэргэжэлэй һургуулинуудые дүүргэһэн мэргэжэл шадабаритай 7,6 мянган залуу хүдэлмэришэн үнгэрһэн жэлдэ арадай ажахыда хүдэлхөөр эльгээгдээ. Энэнь 1973 ондо дүүргэһэнһээ 7,5 процентээр ехэ.

Арадай ажахын ондо ондоо һалбаринуудта ажалладаг хүдэлмэришэдэй, алба хаагшадай һарын дундуур зэргын салин хүлһэн иимэ:

	1974 ондо (түхэригөөр)	1974 онойхиие 1973 онойхитой сасуулбал (процент.)
Һарын дундуур салин хүлһэн бүхыдөө	155,5	106
Тэрэ тоодо:		
промышленностьда	176,4	108
барилга дээрэ	194,6	111
совхозуудта	139,9	114
гэр байрын-коммунальна ажахыда, хүн зоной ажаһуудал хангалгада	121,2	106

Колхознигуудай ажалай түлбэри 12 процентээр ургаа. Жэлэй турша соо хүн зоной нөөсэлэлгын кассануудта хэһэн мүнгэн 19,4 миллион түхэригөөр ехэ болошо, 1975 оной январиин 1-дэ 150,9 миллион түхэригтэ хүрэһэн байна.

Гүрэнэй ба кооперативна худалдаа наймаанай (тэрэ тоодо ниитын эдеэ хоолой) эд бараанай розничнэ эрьесэ 677,8 миллион түхэригтэ хүрөө. 1973 онойхитой жэшэбэл, энэнь 7,5 процентээр нэмээ.

Гол түлэб хүдөө нютагуудта ажаһуудаг хүн зониие хангадаг эд хэрэглэмжын кооперациин эд бараанай эрьесэ 219 миллион түхэригтэ хүрөө гэхэ гү, али 1973 онойхитой сасуулхада, 7,5 процентээр дээшэлээ. Тэрээнһээ гадна, эд хэрэглэмжын коопераци нютагай дэлгүүрнүүдэй сэнгээр 5 миллион түхэригэй хүдөө ажахын продуктнуудые худалдаһан байна. Энэнь жэлэй түсэбые 122 процентээр дүүргэһэнтэй жэшээтэй.

Хүн зоной хүртэсэдэ абажа харахада, эд бараанай эрьесэ 799 түхэриг болошо, нёдондо жэлэйхитэй сасуулбал, 5,3 процентээр дээшэлһэн байха юм.

Республика дотор розничнэ эд бараанай, тэрэ тоодо ниитын эдеэ хоолой эрьесын түсэб 100,7 процентээр, эдэнэй дунда розничнэ худалдаа наймаанда 100,5 процентээр, ниитын эдеэ хоолдо 102,9 процентээр дүүргэгдэбэ.

Үндэгэ, загаһа, мяха ба мяханай продуктнуудые, саахар, кондитерскэ зүйлнүүдые, хооһон бүдүүдые, оёмол ба нэхэмэл хубсаһа хунар худалдалга ургаһан байна.

Эд бараа худалдалгын ургаашье һаань, зарим эд бараа болон эдлэл хэрэгсэлнүүдээр хүн зоной эрилтэ үшөөл хүсэд хангагдаагүй байһаар.

1973 онойхитой жэшэбэл, республика доторнай, мүн хүдөө нютагуудта хүн зоной ажаһуудал хангалгын хэмжээн 9 процентээр ургаа, хүн зоной һуудал байдал хангадаг предприятинууд олошороо. Улад зоной ажаһуудал хангалгын түсэб 99 процентээр дүүргэгдэбэ.

Гүрэнэй, колхозуудай, хүн зоной мүнгэ зөөреэр 228,0 мянган дүрбэлжэн метр ниитэ талмайтай, болбосон түхэлтэй шэнэ байшангууд, үмсын гэрнүүд ашаглалгада оруулагдаа.

Республика доторнай гэр байра барилгын түсэб дүүргэгдээгүй.

4448 һурагшадай һураха юрэнхы эрдэмэй һургуулинууд, 1470 хүнэй һууритай һургуулида ороодүй үхибүүдэй эмхи зургаанууд, 140 оро дэбдихэртэй больницанууд, соёлой-ажаһуудалай бусад барилганууд бодхоогдоһон байна. Республика дотор бүхы дээрээ, мүн зарим предприятинуудаар, эмхинүүдээр соёлой-ажаһуудалай барилганууды бодхоохо түсэб хүсэд дүүргэгдээгүй.

Буряадай автотранспортна управлени автомобильна транспортаар пассажирнуудые зөөхэ жэлэйнгээ түсэбые 100,1 процентээр дүүргэә. 1973 оной энэ үеынхитэй сасуулхада, хүнгэн таксигаар ябалга 7,3 процентээр дээшэлһэн байна. Үнгэрһэн жэлэй энэ үеынхитэй жэшэбэл, автобусуудые замда гаргажа, хүн зониие зөөлгэ ургаһан байха юм.

1974 ондо Улаан-Үдэ хотодо 31,4 миллион хүн трамвайгаар ябаһан байна. Тиигэжэ пассажирнуудые зөөлгын түсэб 103,3 процентээр дүүргэгдээ.

Арадай гэгээрэл, соёл болбосорол саашадаа хүгжэһэн байна.

250 мянган хүн элдэб һургуулинуудта һурана. 170 мянга шахуу һурагшад юрэнхы эрдэмэй бүхы зүйлэй һургуулинуудта һурадаг юм. 20,1 мянган хүн — найман жэлэй, 10 мянган хүн юрэнхы эрдэмэй дунда һургуули дүүргээ. Тиихэдэ 2,5 мянган хүбүүд, басагад юрэнхы эрдэмэй үдэшын (хаалаанай) һургуулинуудта, техническэ мэргэжэлэй училищинуудта һуража, дунда һургуулитай болоо.

Һунаагдаһан үдэртэй һургуулинуудта, бүлэгүүдтэ 26,4 мянган үхибүүд гэхэ гү, али үнгэрһэн һуралсалай жэлэйхиһээ 11 процентээр олон хүн һуража гараһан байна. 42 мянга шахуу багашуул һургуулида ороодүй үхибүүдэй эмхи зургаануудта хүмүүжүүлэгдээ. 1974 оной зун 21,9 мянган үхибүүд пионерэй ба һургуулинуудай лагерьнуудта амарһан байха юм.

21,6 мянган студент гэхэ гү, али 1973—1974 онуудай һуралсалай жэлэйхиһээ 600-гаад олон студент дээдэ һургуулинуудта, 23,1 мянган һурагшад тусхай дунда һургуулинуудта һурана.

Энэ һуралсалай жэлдэ 4,5 мянган хүн дээдэ һургуулинуудта, тэрэ тоодо 2,6 мянган хүн гэхэ гү, али 1973/74 онуудай һуралсалай жэлэйхиһээ 2 процентээр олон хүн үдэрэй отделенидэ һурахаар абтаһан байгаа.

6,7 мянган хүн, тэрэ тоодо 4,6 мянган хүн тусхай дунда һургуулинуудай үдэрэй отделенидэ һурахаар абтаа.

7,8 мянган залуу мэргэжэлтэд (эдэнэй 2,8 мянганиинь дээдэ һургуулитай) арадай ажахыда хүдэлхөөр эльгээгдэһэн байна.

Олон хүдэлмэришэдэй, алба хаагшадай, колхознигуудай мэргэжэл дээшэлүүлэгдээ.

Предприятинуудта, эмхи зургаануудта, организацинуудта, мүн колхозуудта элдэб түхэлэй һуралсал эмхидхэһэнэй ашаар 77 мянга шахуу хүн мэргэжэлээ дээшэлүүлһэн, шэнэ мэргэжэл олоһон байха юм. Жэлэй турша соо 7564 хүн техническэ мэргэжэлэй училищинуудай үдэрэй отделениие дүүргэһэн байна.

1974 ондо соёл гэгээрэлэй эмхи зургаануудаар, клубуудаар, библиотекэнүүдээр, музейнүүдээр, кинотеатрнуудаар хүн зониие хангалга һайжаруулагдаа.

1974 оной һүүл багта 666 клубай эмхи зургаан, 4 театр, гүрэнэй филармони республикын улад зониие хангажа байгаа. Олониитын 611 библиотекэ, кино харуулдаг 810 түхеэрэлгэ хүдэлнэ.

Медицинскэ хангалга саашадаа хүгжөөгдөө. Элдэб мэргэжэлтэй врачнуудай тоо 2 мянга гаран, дунда һургуулитай медицинскэ хүдэлмэрилэгшэдэй тоо 7,3 мянган хүндэ хүрэһэн байна. 1974 оной һүүл багта республикын больницанууд 10,4 мянган оро дэбдихэртэй байгаа.

Хүдэлмэришэдые, алба хаагшадые, колхознигуудые пенсеэр хангалга һайжаржа байнхай.

Гүрэнэй пенсинүүд тухай хуулиин үндэһөөр пенси абадаг, социальна хангалгын зургаануудта бүридхэлдэ байдаг хүнүүдэй тоо 120 мянгада хүрөө.

Хэрбээ бүлын гэшүүн бүхэндэ һарадаа олзо доходойнь 50 түхэригһөө дээшэ бэшэ байгаа һаань, үхибүүн бүхэндэнь 12 түхэригэй тэдхэмжэ үгэхэ хуули 1974 оной ноябриин 1-һээ хүсэндөө ороһон байна.

Буряадай АССР-эй статистическэ управлени.

Хилын саанаһаа

радио • телефон • телеграф

ЛИССАБОН

Э. Герек Лиссабон ошобо

ТАСС

Польшын хүдэлмэришэнэй нэгэдэмэл партиин ЦК-гай нэгэдэхи секретарь Эдвард Герек нэгэ үдэрэй албанай хэрэгээр январиин 17-до эндэ ерэбэ. Ниислэл хотын аэропортдо тэрэниие Португалиин Республикын премьер-министр Васку Гонсалвиш, гүрэнэй министр, Португалиин Коммунис партиин генеральна секретарь Алваро Куньял, гадаадын хэрэгүүдэй министр Мариу Соареш гэгшэд угтаһан байна.

Португалида ерээд байхадаа, Эдвард Герек ороной президент Кошта Гомеш болон Саг зуурын правительствын бусад ажал ябуулагшадтай хөөрэлдэхэ юм.

ДЕЛИ

ШУХАЛА ТУҺА ХҮРГЭХЭ

ТАСС

Ороной баруун эрье шадар Мангалор гэжэ ехэ порт нээлгын баяр ёһолол болобо. Тэрэнэй барилгада 300 миллионһоо үлүү рупий гаргашалагдаһан байгаа.

Индиин премьер-министр Индира Ганди портые нээлгын баяр ёһолол дээрэ үгэ хэлэхэдээ, тэрэ Индиин экономикые хүгжөөлгэдэ ехэ туһа хүргэхэ байна гэжэ мэдүүлээ.

Химическэ препарадууд ба үтэгжүүлгэнүүдые үйлэдбэрилдэг Мангалорско завод, мүн түмэрэй руда шанаржуулдаг комбинат нэгэн доро ашаглалгада оруулагдаһан байна. Тус комбинадай продукци гадаадада гаргагдаха юм.

МАДРИД

Испаниин хүдэлмэришэдэй тэмсэл

ТАСС

Ороной экономическа түбэг бэрхэшээлнүүд Испаниин хүдэлмэришэн ангиин байдалые улам муудхаана. Эгээл имиэһээ Испаниин элдэб хото городуудта, провинцинуудта болоһон манифестацинууд, буһалгаанууд тухай мэдээсэлнүүд нютагай хэблэлдэ үргэнөөр толилогдоно.

Барселондохи «Сеат» гэжэ ороной эгээн ехэ автомобилиин заводто конвейернүүд бүрин зогсоогдоо. Автомобиль бүтээдэг 20 мянга шахуу хүдэлмэришэд ажаллаха арга боломжыень һайжаруулха, салин хүлһыень дээшэлүүлхэ эрилтэ табина.

Испаниин хойто провинцинуудта хүсэтэ буһалгаанууд боложо үргэлжэлһөөр. Наварра провинциин промышленна түб Памполон хотодо шахтёрнууд долоон неделиин турша соо буһалгаа хэжэ байнхай. Эзэдэй зүгһөө заналтын, хашалта харшалалгын хэгдээшье һаань, шахтернууд сухаринагүй.

40 мянган хүдэлмэришэнэй эрилтэдэ хабаатай хамтын шэнэ договорто эрилтэнүүдээ хангуулхые туйлахын тула хүдэлмэришэд, металлургнуудай буһалгаан Сарагосто боложо үргэлжэлһөөр.

ПЕКИН

Ли Фу-чунь наһа бараба

ТАСС

КНР-эй Гүрэнэй соведэй премьерэй орлогшо, КПК-гай ЦК-гай гэшүүн Ли Фу-чунь 75-тай боложо ябатараа наһа бараба гээд эндэ мэдээсэгдэбэ.

УЛААН-БААТАР

ТҮҮХЭТЭ ДОКУМЕНТ

ТАСС

МНР-эй ба СССР-эй хоорондын хани барисаан, харилсан туһалалсалга тухай договорто гар табигдаһаар 29 жэлэй ойдо зорюулагдаһан баярай суглаан эндэ болобо.

1946 ондо баталагдаһан түүхэтэ договор Монгол-совет хани барисаае, харилсаа холбооё бэхижүүлхэ хэрэгтэ, манай орон дотор социалис байгуулалтын гол зорилгонуудые шиидхэлгэдэ элитэ ехэ үүргэ дүүргэһэн байна, гээд Монголой Профсоюзуудай Центральна Соведэй түрүүлэгшэ, Монгол-совет хани барисаанай бүлгэмэй Центральна Соведэй гэшүүн Г. Очирбат баярай суглаан дээрэ элидхэл хэхэдээ тэмдэглээ.

КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь Л. И. Брежнев түрүүтэй Совет партийно - правительственна делегациин хани ёһоной албанай хэрэгээр 1966 ондо манай орондо ерээд байха үеэр гар табигдаһан хани барисаан, харилсаа холбоон, харилсан туһалалсалга тухай хэлсээн СССР-эй ба МНР-эй хоорондохи али бүхы харилсаа холбооё бэхижүүлгын түүхэдэ шэнэ шата нээһэн байна.

Тус хэлсээн хоёр ороной хоорондохи хани барисаае, харилсаа холбооё саашадань бэхижүүлхэ хэрэгтэ, МНР-эй экономико ба соёл культурые амжалтатайгаар хүгжөөлгэдэ бата үндэһэ һуури табиха зуураа, МНР-эй хилын ойроо хүртэшэгүй байлгые, Ази түбидэ эб найрамдал, аюулгүй байдал, хани хүршэ ёһоной харилсаа тогтоохо хэрэгэй найдамтай үндэһэ һуури болоһон байна гээд элидхэлшэ мэдүүлээ.

МНРП-гэй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, МНРП-гэй ЦК-гай секретарь Д. Моломжамц, МНРП-гэй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, МНР-эй Арадай Ехэ хуралай Президиумэй Түрүүлэгшын нэгэдэхи орлогшо С. Лувсан, МНРП-гэй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүндэ кандидат, МНРП-гэй Улаан-Баатарай городской комитедэй нэгэдэхи секретарь Б. Алтангэрэл болон бусад тусхай тушаалтад баярай суглаанда хабаадаа.

ПАРИЖ

Индохитадта амгалан байдал тогтоохын түлөө

ТАСС

Индохитадай арадуудай бэеэ дааһан байдалай түлөө, эб найрамдалай түлөө хамтаараа тэмсэдэг Франциин түрүү үзэлтэй 53 эмхи январиин 28-иие Индохитадай арадуудые дэмжэлгын национальна үдэр болгохые дурадхаа.

ВКТ ба ФДКТ гэжэ профсоюзай нэгэдэлнүүд эб найрамдалай түлөө Франциин хүдэлөөн, ФКП, соцпарти ба нэгэдэмэл социалис партиин гар табиһан уряа тунхаглагдаһан байна. Холбоото Штадуудай сэрэгэй, экономическа ба политическэ туһаламжа, дэмжэлгээр сайгон хархис захиргаан Вьетнамай асуудалаар Парижай хэлсээе бүдүүлигээр эбдэжэ, Урда Вьетнамай Республикын Революционно саг зуурын правительствын мэдэлдэ байдаг сүлөөлэгдэһэн районуудые ходо ходо бомбодоно, политическэ үзэл бодолойнь түлөө 200 мянган хүниие шорон түрмэнүүдтэ хаажа байна гээд энэ уряа дотор тэмдэглэгдэнэ.

Индохитадай арадуудай дотоодын хэрэгүүдтэ США-гай хамааралсалгые болюулха эрилтэ табихынь гар табиһан хэлсээгээ сахихынь, Тхиеугай милитарис правительствада туһаламжа үзүүлэлгээ болюулхынь тула делегацинуудаа ба петицинүүдые январиин 28-да Холбоото Штадуудай Францидахи посольстводо эльгээхыень авторнууд департаментын ба нютагай эмхинүүдэй комитедүүдые уряалба.

УЛААН-БААТАР

ГАБШАГАЙ АЖАЛАЙ ЖЭЛ

ТАСС

1975 ондо арадай ажахые хүгжөөхэ түсэбые болзорһоонь урид дүүргэхын түлөө бүгэдэ арадай социалис мүрысөө дэлгэрүүлхэ гэһэн Монголой Арадай-революционно партиин уряае ороной хүдэлмэришэд, малшад, бүхы ажалшад халуунаар һайшаан угтаба. Эдэ үдэрнүүдтэ промышленна предприятинуудай, госхозуудай, хүдөө ажахын нэгэдэлнүүдэй коллективүүд нёдондо жэлэйнгээ дүй дүршэлые хараада абан, үйлэдбэриингөө арга нөөсэнүүдые ба өөһэдынгөө арга хургануудые тооложо үзэн, дээшэлүүлэгдэһэн шэнэ уялгануудые абажа байна. Түсэбтэ табадахи табан жэлэй түгэсхэхы жэлые габшагай ажалай жэл болгохо гээшэ арадай ажахын бүхы һалбаринуудай хүдэлмэрилэгшэдые хабаадуулһан мүрысөөнэй уряа болоно. 1975 ондо Монголой ажалшадай урда ехэ зорилгонууд табигдана: үнгэрһэн жэлэйхитэй сасуулбал, промышленна бүхы продукци үйлэдбэрилгые 5,9 процентээр дээшэлүүлхэ, 9 миллион толгой түл абажа түлжүүлхэ, бүхы адууһа малай тоо толгой 25 миллиондо хүргэхэ.

Жэлэй түрүүшын үдэрһөө хойшо коллективүүд эбтэй сэтэйгээр, габшагайгаар ажаллабал, урдаа табиһан зорилгоёо амжалтатайгаар дүүргэжэ шадаха байна. Малай үбэлжэлгые һайнаар үнгэргэжэ, нарай түл абалгада түгэс бэлэдхэхэ гээшэ малшадай, ажалшадай харюусалгатай зорилго мүн. Автотранспортнигууд хүдөөгэй ажалшадта ехэ туһа хүргэнэ. Автомобильна транспорт Монголой арадай ажахыда туйлай ехэ туһа хүргэдэг юм. Эдэнэй харгы замууд ороной бүхы һуурин тосхонууд дээгүүр гарана. Мүнөө автотранспортнигууд түсэбтэ табан жэлэй даабарие болзорһоонь урид дүүргэхын түлөө үүсхэл гаргаһан байха юм.

Нооһо угаажа, уридаг предприятинуудай үйлэдбэриин нэгэдэлэй коллектив ажалай үндэр үрэ дүнгүүдые туйладаг байһаараа хүнгэн промышленностиин хүдэлмэрилэгшэдэй дунда алдаршанхай. Байгша ондо тус һалбариин хүдэлмэрилэгшэд 10 зүйлэй шэнэ продукци үйлэдбэрилэн гаргажа эхилхэ юм. Нэгэдэлэй коллектив угтамжын түсэб абаад, табан жэлэйнгээ түсэбые болзорһоонь хоёр һараар урид дүүргэжэ, даабариһаа гадуур 35 миллион тугригэй продукци үйлэдбэрилхые шиидээ.

КАНБЕРРА

Министрэй хэһэн мэдүүлгэ

ТАСС

СССР Австрали хоёрой хоорондо эрдэм-техникын ба соёл культурын харилсаа холбоон тухай Москвада баталагдаһан хэлсээн хоёр ороной хоорондохи холбоо барисаае нилээд ехээр хүгжөөхэ байха, — гэжэ эрдэм наукын хэрэгүүдэй талаар министр У. Моррисон мэдүүлээ.

Энэ хэлсээе дүүргэхэ ушар радиоастрономиин, промышленна барилгын, текстильнэ промышленностиин ба эрдэм наукын бусад һалбаринуудай талаар экспертнүүдые болон мэдээсэлнүүдые халан абалсаха бодото арга боломжо олгоно. Австрали СССР хоёрой хоорондо хэгдэдэг эрдэм-техникын харилсаанай удха шанар сэгнэхэдээ, энэ хадаа хоёр ороной аша туһада, тэдэнэй арадуудай аша туһада харюусана гэжэ министр онсолон тэмдэглээ.

«Премьер-министр Э. Г. Уитлемай СССР-тэ һаяшаг айлшалһан ушар, мүн Москвада совет хүтэлбэрилэгшэдтэй тэрэнэй хэһэн хэлсээнүүд австралийско-совет харилсаануудта шэнэ шата нээжэ үгэнэ», — гэжэ Австралиин радио мэдүүлээ.

ЛОНДОН

Дахинаа ЦРУ!

ТАСС

Великобританиин дотоодын хэрэгүүдтэ США-гай тагнуулай түбэй управлениин хамааралсажа байһан ушарай хэблэлдэ толилогдоһонтойнь дашарамдуулан, Англиин олониитэ һанаата болоожо байһанаа мэдүүлбэ.

Лейборис партиһаа парламентын гэшүүн У. Моллой премьер-министр Г. Вильсондэ эрилтэтэйгээр хандаһан байна. Британиин аралнууд дээрэхи американ фирмэнүүдээр дамжуулан, ЦРУ Англида промышленна тагнуул хэнэ гэһэн мэдээсэл тухай ойлгуулжа үгэхыень тэрэ гуйба. Агаарай ба газар дээрэхи бүхы түхэлэй транспорт ба хэлхеэ холбоо хүгжөөхэ талаар Англиин эрдэмтэдэй, инженернүүдэй туйлалтаар ЦРУ һонирхоно.

Общинануудай палатада энэ асуудалаар хөөрэлдөөнүүдые үнгэргэхэ шухала гэжэ У. Моллой тэмдэглээ.

ВАШИНГТОН

ХУДАЛДАА НАЙМААНАЙ, ХАРИЛСАА ХОЛБООНОЙ ТҮЛӨӨ

ТАСС

Советскэ Союзай, Холбоото Штадуудай хоорондохи худалдаа наймаае хүгжөөлгэ имагтал хоёр ороной экономическа аша туһада харюусаһаа гадна, шахардуу шанга байдал һуларуулха, эб найрамдал бэхижүүлхэ хэрэгтэ һайнаар нүлөөлхэ байна гэжэ Америкын автомобильна ехэ ехэ корпорацинуудай — «Дженерал моторс», «Форд мотор компани» гэжэ корпорацинуудай хүтэлбэрилэгшэд ТАСС-ай корреспондентнүүдтэй хөөрэлдэхэдөө мэдүүлээ.

Зүүн ба баруун оронуудай хоорондохи худалдаа наймаае хүгжөөхэ шухала гэжэ «Форд мотор компани» гэжэ нэгэдэлэй директорнүүдэй соведэй түрүүлэгшэ Г. Форд хэлэбэ. Энэ хадаа экономическа һайн политика мүн. Худалдаа наймаан оронуудай хоорондохи харилсаае һайжаруулха, эб найрамдал бэхижүүлхэ аргатай.

Али алиндамнай ашатай туһатай харилсаагаа совет эмхинүүдтэй һайжаруулбал, бидэнэртэ ашаг олзотой байха юм гээд «Дженерал моторс» гэжэ нэгэдэлэй президент Ф. М. Эстес мэдүүлбэ.

ПЕКИН

КПК-гай ЦК-гай пленум

ТАСС

Январиин 8-һаа 10 хүрэтэр Хитадай Коммунис партиин ЦК-гай пленум болоо гэжэ эндэ хуулита ёһоор мэдээсэгдээ. Пленум дээрэ Арадай түлөөлэгшэдэй бүгэдэ Хитадай суглаанай сессидэ бэлдэхэ асуудалнууд зүбшэн хэлсэгдээ. Энэ сесси хадаа «Хитадай Арадай Республикын заһагдаһан конституциин проект», «Конституцида хубилалтануудые оруулха тухай элидхэл», «Правительствын хүдэлмэри тухай элидхэл» хаража үзэхэ юм. Тус пленум Дэн Сяо-пиниие КПК-гай ЦК-гай түрүүлэгшын орлогшоор, ЦК-гай Политбюрогой саг үргэлжын комитедэй гэшүүнээр һунгаһан байна.

СОЁЛОЙ ҺОНИН

ХАРАЛГАДА БЭЛДЭНЭ

«Маяк» колхозой түб—Далахай һууринай ажалшадта Гужир тосхоной уран һайханай коллектив ерэжэ, һайн программатай концерт табиба. Колхозой Гужир тосхоной ажалшад өөһэдын уран һайханай коллективтэй болоһоор тиимэшье үни болоогүй юм. Тиибэшье һаа, эдэнэр аймагайнгаа ажахынуудта ошожо, концерт харуулдаг болонхой. Тус коллективые колхозой гүүртэнүүдһээ һү шэрэдэг жолоошон Григорий Дорофеев, һаалишан Валентина Ревякина гэгшэд хүтэлбэрилдэг юм. Эдэнэр ехэнхидээ һаалишад, механизаторнуудһаа бүридэһэн бүлэг эмхидхэһэн байгаа.

— Байгша оной апрель һарада эхилхэ уран һайханай аймагай харалгада колхозоороо бэлдэжэ захаланхайбди. Тиин долоон хоногто хоёр удаа түб тосхондоо сугларжа, шэнэ программа зохёоно, бэлдэнэбди, — гэжэ тус коллективэй хүтэлбэрилэгшэ Григорий Дорофеев хөөрэнэ.

* * *

Аршаан тосхоной дунда һургуулиин 8—10-дахи классуудай һурагшад Этель-Лилиан Войничой «Овод» романаар уншагшадай конференци үнгэргэбэ. Һурагшадай тус конференци үнгэргэхэдэнь һургуулиин библиотекарь Л. Е. Пантелеева ехэ туһа хүргэһэн байна.

Наймадахи классай һурагша Галина Прохорова уран зохёолшын ажабайдал, мүн тэрэнэй нүхэр Михаил Войничой Түнхэндэ сүлэлгэдэ байһан тухай һонирхолтойгоор хөөрэжэ үгэбэ. Багша Г. И. Божедомова, һурагшад Односторонцева, Галсанова, Плотникова, Мылзенова, Ербанова, Игнаева болон бусадай хөөрөөн бултаниие һонирхуулаа.

Наймадахи классай һурагша А. Банзаракцаев «Оводой» герой — Артур, уран зохёолшын дүрэнүүдые гоё һайханаар зуража, бултанай һайшаал, магтаалда хүртэбэ. Һүүлдэнь «Овод» гэһэн опероһоо романснууд гүйсэдхэгдөө.

Л. ТАПХАЕВ.

Түнхэн.

БУЛТАНИИЕ БАЯСУУЛБА

Гусиноозерск хотын 163-дахи нүүдэл колоннодо үшөө нэгэ бригада нэмэбэ. Энэмнай тус коллективэй концерт табидаг бригада болоно. Уран һайханай бригадые профкомой түрүүлэгшэ Н. П. Глухова хүтэлбэрилнэ. Арбан табан хүнһөө бүридэһэн уран һайханай бригада аймагайнгаа Үбэр-Зөөхэй, Сутай, Далайта, Жаргаланта, Дунда-Бүхэн болон бусад нютагуудай ажалшадта баян программатай концерт харуулаад байна.

Барилгашадай түлөөлэгшэд — штукатурнууд Галина Ведерникова, Таисия Перфильева, раствор бэлэдхэдэг узелай хүдэлмэришэн Николай Колобаев гэгшэд хонгёо һайхан хоолойтой дуушад байһаараа онсо шалгардаг болонхой.

Гусиноозерскын гурбадахи дунда һургуулиин дуушад республикын харалга дээрэ лауреадууд болоһон юм. Тэдэнэй дундаһаа тус һургуулиин багша Любовь Павлова онсо шалгарна. СССР-эй арадуудай дуунуудые шадамар бэрхээр гүйсэдхэдэг Л. П. Павлова лауреадай нэрэ зэргэдэ хүртэһэн байна. Мүн буряад арадай дуунуудые гүйсэдхэгшэ Василий Мадаганов аймагайнгаа ажалшадай дунда мэдээжэ болоһоор үнинэй.

Л. СЛЮНКИНА.

Сэлэнгын аймаг.

ХОЛБОО БАРИСААГАА БЭХИЖҮҮЛНЭ

Монголой киногой бүлэг хүдэлмэрилэгшэд Хяагта хото ерэһэнээ һаяшаг бусаба. Тэдэнэр Сүхэ-Баатарай гэр-музейн, мүн совет-монгол хани барисаанай музейн экспозицинуудые, Монголой революционернүүдэй зүблөө нюусаар үнгэргэһэн байшангые пленко дээрэ буулгажа абаһан байна.

1973 оной февральда Монголой телеграфна агентствын («МОНЦАМЭ») хүдэлмэрилэгшэд Хяагтын хизаар ороноо шэнжэлгын музейдэ айлшалһан, «Унгерные үй бута сохиһон тухай» темээр һонирхоһон, музейн фототекэтэй танилсаһан, Унгерные һамна сохихо байлдаанда хабаадагшадтай хөөрэлдэһэн байха юм.

Алтан-Булаг хотодо Монголой революциин музейн эмхидхэлгэдэ хабадаалсаһан совет мэргэжэлтэд 1971 ондо тус музейдэ ехэхэн хүдэлмэри хэһэн байна. Тэдэнэр Монголой революцитай холбоотой архивай болон бодото материалнуудые шудалһан байгаа. Тэдэнэрэй гуйлтаар хизаар ороноо шэнжэлдэг музей документальна фото-буулгабаринуудые Алтан-Булагай шэнэ музейдэ дамжуулан үгэһэн байха юм. Мүн музейн зууршалгаар Буряадай АССР-эй Культурын министерство МНРП-гэй түрүүшын съездын үнгэргэгдэһэн байшангай, Сүхэ-Баатарай гэр-музейн македүүдые бэлдэһэн байгаа. Эдэ македүүд мүнөө үедэ Алтан-Булагай музейдэ табигданхай.

«Монголой ханинар Хяагтада» гэһэн киножурнал мүнөө бэлдэгдэнэ. Музей МНР тухай фольклорно материалнуудые суглуулжа үргэлжэлһөөр. «Тэдэнэр Сүхэ-Баатартай уулзаа» гэһэн суглуулбариин хоёрдохи ном хэблэгдэхээр бэлдэгдэбэ.

Р. ТУГУТОВ.

Баунтын аймагай ажахынууд гол түлэб оро үсхэбэрилдэг юм. Джилиндын совхоз эмхидхэгдэһэн сагһаа хойшо оро үсхэбэрилжэ, яһала баяжаһан байха. Оро үсхэбэрилгээр баян дүршэлтэй болоһон хүдэлмэришэд: Ленинэй ордендо хүртэһэн Ж. И. Молоков, бригадир Л. И. Каюнчин гэгшэд үнгэрһэн жэлые ажалай амжалтаар үдэшөө. Жэшээлхэдэ, Жамсо Иванович Молоков 100 эхэ оро бүхэнһөө 82 тугал абажа, бүтэн бүринөөр түлжүүлһэн байха юм. Энэ хадаа эрхим дүн болоно.

В. ЧУНАВЛЕВ.

ЗУРАГУУД ДЭЭРЭ: 1. Джилиндын совхозой оро үсхэбэрилэгшэдэй бригадир Ж. И. Молоков. 2. Оро үсхэбэрилэгшэдэй бригадые даагша Л. И. Каюнчин. 3. Һүрэг оронууд бэлшэжэ ябана.

Авторай фото.

ЗҮҮН СИБИРИИН ТЕХНОЛОГИЧЕСКА ИНСТИТУДТА

ШАЛГАЛТА ЭХИЛЭЭ

Эдэ үдэрнүүдтэ институдай һурагшанар үбэлэйнгөө шалгалта үгэжэ туха сүлөөгүйхэн болобо. Эндэ эртэ үглөөгүүр ороо һаа, кабинедүүдэй үүдэн дээрэ «Шэмээгүй—шалгалта эхилээ!» гэһэн соносхол хараха байхат. Тэдэнэй зариманиинь сонхын хажууда гү, али сүлөө газар олонхой, үзэһэн материалаа дабтажа, тархяашье үргэхэ сүлөөгүйхэнүүд байха.

Тиигэһээршье байтар нэгэ студент шалгалтаяа табаар үгэнхэй, кабинет сооһоо энеэбхилһээр гаража ерэнэ. Һуралсалай эхилһэн түрүүшын үдэрһөө номоо һайнаар үзэһэн лэ студентнэр шалгалтаяа эрхим гэһэн сэгнэлтэтэйгээр үгэнэ.

Нэгэдэхи курсын студентнэр А. Суприкова, В. Пугасеев, В. Шаглакова, С. Шевченко, Г. Амбаев, Л. Бимбаева, В. Кошкин, Э. Жигжитов гэгшэд «Хүдөө ажахын үйлэдбэриие электрын элшэ хүсөөр хангалга» гэһэн предмедээр шалгалта үгэхэдөө булта таба гэһэн сэгнэлтэ абаһандаа, аргагүй баяртайнууд. Иигэжэ институдай факультет бүхэнэй студентнэр үбэлэйнгөө түрүүшын шалгалтануудые үгэжэ эхилэнхэй.

ПРОФЕССОРЭЙ НЭРЭ ЗЭРГЭ ОЛГОГДОБО

СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй дэргэдэхи дээдын аттестационно комиссиин пленумэй шиидхэбэреэр институдай ректор Д. Ш. Фроловто профессорэй нэрэ зэргэ олгогдобо.

Дамнин Шагдурович тус институдта 12 жэлэй туршада ректорээр хүдэлхэдөө шадамар бэрхэ эмхидхэгшэ, хүмүүжүүлэгшэ, багша байһанаа харуулжа шадаа. Нүхэр Фролов институдайнгаа ажабайдалда хододоо һанаагаа табижа, эрдэм-шэнжэлгын хүдэлмэриие эдэбхи үүсхэлтэйгээр ябуулжа, хүтэлбэрилжэ, ударидажа ябадаг юм. Эдэ бүгэдэһөө гадна Д. Ш. Фролов ниитэ-политическэ хүдэлмэридэ эдэбхитэйгээр хабаадалсадаг.

Нүхэр Фроловой хүтэлбэрилдэг технологическа институт дүүргэжэ гараһан зургаан мянганһаа дээшэ мэргэжэлтэд оронойнмай олохон предприяти, ажахынуудта ажаллажа байдаг.

И. КИСАРИНА.

СТУДЕНТНЭРЭЙ АЙЛШАН

Москвагай гүрэнэй филармониин дуушан, уласхоорондын конкурснуудай лауреат Л. Берман хүдөө ажахын техникумдэ айлшалан ерэжэ, энэ жэлдэ студентнэрэй хүгжэмэй түрүүшын хуудаһа нээбэ. Москваһаа ерэһэн артист классическа зохёолнуудые пианино дээрэ гүйсэдхэһэн байна. Бетховеной зохёолнууд программада ехэ һуури эзэлнэ. Тиимэһээ репертуарынь тон орёо болоно.

Студентнэр анхаралтайгаар шагнажа хүгжэмэй «нюусые» һайнаар ойлгохые оролдоһон, хүгжэмшэниие нэрьемэ альга ташалгаар угтажа урмашуулһан байна. Иигэжэ залуушуул хүгжэмдэ дуратай байһанаа мэдүүлээ.

Пианист Л. Берман айлшадай тэмдэглэл хэдэг дэбтэртэ иигэжэ бэшэһэн байна:

«Танай залуушуулай үмэнэ хүгжэм наадахада урматай байна. Хүгжэм һайнаар ойлгоно. Иимэ концерт үнгэргэжэ байхада бидэ артистнарташье, шагнагшадташье ехэ аша туһатай байха гэжэ һананаб».

Л. Берман манай Буряадта гурбадахяа ерээ. Мүнөө Москвагаа бусаһаар Итали ошохо байна.

М. МЕДОВАЯ.

РЕСПУБЛИКЫН ЭКРАНУУДТА

Улаан-Үдэ хотын болон республикын, колхоз, совхозуудай соёлой ордон, клубууд, кинотеатрнуудта байгша оной январь һарын, шэнэ, уран һайханай фильмүүд харуулагдажа эхилбэ. Тэдэнэй нэгэн **«Последняя встреча»** гэһэн үргэн экран дээрэ харуулагдаха үнгэтэ фильм болоно. М. Горькиин нэрэмжэтэ киностудида зохёогдожо гараһан тус фильм дотор манай үеын залуушуул тухай хэлэгдэнэ.

Фильмын сценариие кинодраматург Одельша Агишев бэшэһэн байна. Тэрэ урдань «Нежность», «Влюбленные», «Встречи и расставания», «Чрезвычайный комиссар» болон бусад фильмүүдэй сценариинь бэшэжэ, экран дээрэ гаргалсаһан байгаа.

Үнгэтэ уран һайханай кинокартинын гол рольдо Владимир Меньшиков наадана. Актер Владимир Меньшиков 1973 ондо Алма-Ата хотодо үнгэргэгдэһэн бүхэсоюзна VI кинофестиваль дээрэ «Человек на своем месте» гэһэн фильмдэ эрэ хүнэй ролиие һайнаар гүйсэдхэжэ шадаһанайнгаа түлөө нэгэдэхи шанда хүртэһан юм.

Нүгөөдэнь — **«Романс о влюбленных»** гэһэн үнгэтэ, уран һайханай хоёр серитэй фильм болоно. «Мосфильмын» киностудида зохёогдожо гараһан тус фильм дотор инаг дуран тухай хэлэгдэнэ. Фильмын гол рольнуудта Елена Коренева Евгений Киндинов хоёр наадана.

«Арменфильмын» киностудида зохёогдожо гараһан **«Ущелье покинутых сказок»** гэһэн фильм хаража һуухада һонирхолтой.

Фильмые экран дээрэ гараһан режиссер Эдмонд Кеосаян «Неуловимые мстители», «Новые приключения неуловимых» гэһэн картинануудаараа олондо мэдээжэ болонхой. Режиссер энэ фильм дотороо дайнай һүүлэй түрүүшын жэлнүүдэй үедэ Арменийн үзэсхэлэн гоё газарта түбхинэһэн жаахан тосхоной хуби заяан тухай һонирхолтойгоор харуулланхай.

«Ксения, любимая жена Федора». Иимэ гаршагтай уран һайханай фильм «Ленфильмын» киностудида зохёогдожо гараба. Фильм дотор һая гэр бүлэ болоһон залуу айлай ажабайдал тухай харуулагдана. Фильмын рольнуудта артистнууд А. Мещерякова, С. Любшин, Л. Дуров, Л. Зайцева, В. Меркурьев гэгшэд наадана. Фильмын сценариие А. Гельман, Т. Калецкая гэгшэд бэшэһэн, режиссер В. Меньшиков буулгажа экран дээрэ гаргаһан байна.

Мүн энэ һарада Байгал-Амарай түмэр замай барилгашадта зорюулагдаһан тематическа фильмүүд харуулагдажа эхилээ. Тэдэнэй дунда **«Мы строим БАМ!»** тэһэн документальна киноочерк бии. Тус очеркые Алас-Дурна зүгэй кинохроникын студи бэлдэжэ, экран дээрэ гаргаһан байна. Документальна фильмүүдэй түбэй студи **«Дорогой партии, дорогой отцов»**, **«Даешь БАМ!»** гэһэн фильмүүдые буулгажа, оронойнгоо ажалшадта бэлэглэбэ. Зүүн-Сибириин кинохроникын бэлдэһэн **«Восточная Сибирь № 39—74 г»** гэһэн тусхай буулгабари манай республикын ажалшадта эльгээгдэһэн байна.

Һарын туршада үхибүүдтэ зорюулагдан эльгээгдэһэн фильмүүдэй дунда **«Соленый пес»**, **«Озорные братья»** гэһэн кинокартинанууд эдир жаахан багашуулай анхарал татаба. Тус фильмүүд «Ленфильмын», «Туркменфильмын» киностудинуудта гаргагдаба.

Тэрэшэлэн Польшо, Франци, АРЕ-гэй киностудинуудта зохёогдожо гараһан **«Те кого ищут»**, **«Хорошенькое дельце»**, **«Честное слово»** гэһэн фильмүүд олоной анхарал татана.

Спартакиада

ДҮРБЭДЭХИ ҮДЭР

Үбэлэй спортдо дуратай спортсменүүдэй дунда профсоюзай наймадахи спартакиада эхилжэ, баяр дээрэнь баяр нэмэһэн байгаа. Бусадһаа түрүүлэн санашад урилдаагаа эхилжэ, хүшэр хүндэ гаталуууртай зайнуудые дабажа гараба. Мүрысөөнэй дүрбэдэхи үдэр эрэшүүл 15 километрэй зайда урилдаха болоно. Эдэнэрэй дунда урда жэлнүүдтэ хурдан түргэнөөр, шадамар бэрхээр урилдадагаараа мэдээжэ болоһон спортсменүүд олон. Эдэнэрэй урилдаха үдэр газаа 23 градус хүйтэн байбашье һаань, түрүү һуури эзэлхын түлөө үнгэргэгдэхэ урилдаанда 42 спортсмен хабаадалсаба.

Урилдаанда гараһан спортсменүүд сооһоо Андрей Бурлаков 10 километрэй тэмдэгтэ бусадһаа түрүүлэн хүрэжэ ерэбэ. Республикын спортсменүүдэй ветерануудай нэгэн — «Дальстальконструкция» трестын хабсаргагшадай бригадир Андрей Бурлаков Кабанскын аймагай Каменскын техническэ мэргэжэл олгодог училищида һуралсажа ябахадаа саныы урилдаанда хабаадалсажа эхилһэн юм. 1957 онһоо республикын суглуулагдамал командын гэшүүн. Тиин 1960 онһоо 1963 он болотор Сибирь болон Алас Дурна зүгэй зонын урилдаанда хоёрдохи һуури эзэлдэг байһан. 1963 ондо Бурлаков Олег Харитонов хоёрто СССР-эй спортын мастерай нэрэ зэргэ олгогдоо һэн.

30 километрэй зайда табадахи һуури эзэлһэн Андрей Бурлаков республикын санашадай суглуулагдамал командын бүридэлдэ абтаба. Энэ зайда ЛВРЗ-гэй спортын клубай инструктор Василий Смирнов бусадһаа түрүүлэн ерэжэ, командадаа шухала очко асарна. Тэрэ зайгаа 1 час 46 минута 45 секунда соо гаталһан байгаа. Бусад спортсменүүд Александр Калуженин, Григорий Цыбиков гэгшэд эрхимлэгшын сагые һайжаруулжа шадангүй, удаадахи һууринуудые эзэлхэ болобо. Эдэнэр лэ Южно-Сахалинск хотодо үнгэргэгдэхэ профсоюзай зональна спартакиадын мүрысөөндэ республикынгаа нэрэ солые хамгаалха юм. Спортсменүүд саашадаа — эхэнэрнүүд 5 километрэй зайда, эстафетэ дамжуулгаар, хадаһаа хурдан түргэнөөр һолжорхо, слалом урилдаа үнгэргэхэ юм. Январиин 21-һээ конькишадай дунда профсоюзай спартакиадын урилдаан хүсэндөө орохонь.

Манай корр.

ПРАВДА БУРЯТИИ

Нэгэдэхи хуудаһанда.

КПСС-эй ЦК-гай тогтоол. «Буряадай ажалшад — түгэсхэхы жэлэй ажалай вахтада» — суглуулбари. «Республикымнай нэгэ үдэр» — суглуулбари.

Хоёрдохи хуудаһанда.

«Бата найдамтай үндэһэ һуури» —, В. Колмаковой статья. «Түрэл орон доторнай» — суглуулбари. «Фермэ гээгдэлһээ гараба» — А. Ефремовэй корреспонденци.

Гурбадахи хуудаһанда.

«Автомобилиин албанай нөөсэ арганууд» — В. Ананинай статья. «Ээлжээгээ алгад гаража...» — Л. Неретинагай статья. Хилын саана.

Дүрбэдэхи хуудаһанда.

«Энэ эди шэдитэ дуун» — фото-мэдээсэл. Элдэб һонин.

ТЕЛЕВИДЕНИ

Январиин 19-һөө 26 болотор

ВОСКРЕСЕНИ, 19.

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

«Орбита». 10.05 — «Серебряные трубы» — уран һайханай фильм. 11.20 — «Лили Иванова дуулана» (үнгэтэ). 11.50 — «Илалтын салют!» Викторинын хоёрдохи турай асуудалнуудта харюу. 12.50 — Һүүлэй һонин. 13.00 — «Советскэ Союзда алба хэнэб!» 14.00 — «Хүгжэмтэ киоск». 14.30 — Мультфильмнүүдэй программа (үнгэтэ). 15.20 — 15.30 — Забһарлалга. 15.30 — «Киногоор аяншалагшадай клуб» (үнгэтэ). 16.30 — «Уласхоорондын панорама». 17.00 — «Театр Клары Газуль» — телевизионно зүжэг түрүүшынхеэ харуулагдаха (үнгэтэ). 18.30 — «Время» — мэдээсэлэй программа. 19.00 — Акробатикаар телевизионно мүрысөөн. Варшава — Софи — Москва. 20.20 — 20.30 — Забһарлалга. 20.30 — И. О. Дунаевскиин зохёолнуудаа концерт. 21.00 — «Поэзи» (үнгэтэ). 21.15 — «Дайнай жэлнүүдэй дурасхаалда». «Хүлеэгээрэйш намаяа» — уран һайханай фильм. 22.45 — «Балет тухай» (үнгэтэ). 24.00 — «Время» — мэдээсэлэй программа.

ПОНЕДЕЛЬНИК, 20

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

«Орбита». 10.05 — «Эхэ орондо алба хэнэб» — эрдэм тараалгын фильм түрүүшынхеэ харуулагдаха. 10.55 — «Бидэнэр байгаалитай танилсанабди». 11.10 — «Москва ба москвагайхид». 11.40 — «Кенгуру» — мультфильм. 11.50 — «Угалзанууд» (үнгэтэ). 12.20 — В. Маяковский. «Владимир Ильич Ленин» — поэмэ. 12.50 — Һүүлэй һонин. 13.00 — «Зүрхэнэймнай дуунууд». К. Ибряевай ба Ю. Разумовскиин шүлэгүүдтэ композитор Ю. Чичковой зохёоһон сюитэ. 13.20 — «Эжын һургуули». 14.00 — «Василий Суриков» — уран һайханай фильм. 15.30 — Концерт. 15.45 — 15.55 — Забһарлалга. 15.55 — Табан жэлые болзорһоонь урид. 16.40 — А. Макаёнок. «Трибунал» — Москвагай драмын театрай фильм-зүжэг түрүүшынхеэ харуулагдаха. 18.30 — «Время» — мэдээсэлэй программа. 19.00 — «Эжын һургуули».

Улаан-Үдэ. 19.30 — Һурагшадта «Номойшни хуудаһануудаар» — гэһэн дамжуулга. 19.50 — «Уласхоорондын шэнжэлэл». 20.10 — «Мүрысөөн — олончитын зохёон байгуулхы ажал». 20.40 — «Ленинтэй зэргэлээд» — телевизионно очерк.

«Орбита». 21.00 — Концерт. 21.15 — 21.25 — Забһарлалга. 21.25 — «Табан жэлые — болзорһоонь урид». Рязанска ба Черновицкэ областьнуудай ажалшад мүрысэнэ. КПСС-эй Рязаниин обкомой нэгэдэхи секретарь Н. С. Приезжев ба Украинын Компартиин Черновицка обкомой нэгэдэхи секретарь В. Г. Дикусаров дамжуулгада хабаадалсаха. 22.10 — А. Макаёнок. «Трибунал» — Москвагай драмын театрай фильм-зүжэг. 24.00 — «Время» — мэдээсэлэй программа.

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Улаан-Үдэ. 19.00 — «Дуунай харгы зам» — фильм-концерт.

«Орбита». 19.30 — «Василий Суриков» уран һайханай филём.

Улаан-Үдэ. 21.00 — «Танай бэшэгүүдээр». 21.20 — «Вам» — телевизионно фильм.

ВТОРНИК, 21.

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

«Орбита». 10.05 — Документальна фильмүүдэй программа. 10.50 — Р. М. Глиэр. Совет хүгжэмэй шэлэгдэмэл хуудаһанууд. 11.50 — «Хлеб» — телевизионно очерк. 12.20 — «Искусствын мастернууд — үхибүүдтэ». РСФСР-эй габьяата артист П. Шальнов В. Маяковскиин зохёолнуудые уншаха. 12.50 — Һүүлэй һонин. 13.00 — Классическа олондо мэдээжэ хүгжэм Польшоһоо дамжуулагдаха. 13.25 — «Мүнөөнэй эрдэм наука». 13.55 — «Неждановагай үйлсэдэ» (үнгэтэ). 15,05 — «Ленинскэ уряа» — документальна фильм түрүүшынхеэ харуулагдаха. 15.25 — Спортын һонин. 15.50 — Концерт. 16.00 — 16.10 — Забһарлалга. 16.10 — «Рассказы о Ленине» — уран һайханай фильм. 18.00 — Совет дуунай концерт. 18.30 — «Время» — мэдээсэлэй программа. 19.00 — «Мүнөөнэй эрдэм наука». 19.30 — «Факел» — спортын һонин. Боксоор СССР-эй спортын мастер В. Стрельников дамжуулгада хабаадалсаха. 20.00 — «Уласхоорондын шэнжэлэл» (буряадаар). 20.20 — «Земной поклон», «Минута с Лениным» — телевизионно очеркнууд.

«Орбита». 20.40 — «Ленинскэ уряа» — документальна фильм. 21.00 — Спортын һонин. 21.30 — 21.40 — Забһарлалга. 21.40 — «Рассказы о Ленине» — уран һайханай фильм. 23.30 — «Совет дуунай концерт». 24.00 — «Время» — мэдээсэлэй программа. 00.30 — Хоккейгээр СССР-эй чемпионат «Крылья Советов» — «Динамо» (Ригэ).

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Улаан-Үдэ. 19.00 — «Творческие портреты». — Буряадай арадай поэт Д. Жалсараев.

«Орбита». 19.30 — «Неждановагай үйлсэдэ».

Улаан-Үдэ. 20.40 — Телевизионно һонин. 21.00 — «Хүгжэмтэ уулзалганууд». Буряадай АССР-эй габьяата артистка Н. Жатнуева. 21.35 — «Товарищи потомки» — телевизионно фильм.

СРЕДА, 22

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

«Орбита». 10.05 — «И школа, и дом» — телевизионно документальна фильм. 10.35 — «Балет тухай». 11.50 — Ниитын байгуулалта шэнжэлгэ. «Гүрэнэй үйлэдбэриин предприяти». 12.20 — «Буратинын выставкэ». 12.50 — Һүүлэй һонин. 13.00 — «Юһэдэхи студи». 13.45 — Хоккейгээр СССР-эй чемпионат. «Крылья Советов» — «Динамо» (Ригэ). (2—3-дахи үенүүд). 15.00 — «Хүн ба хуули». 15.35 — 15.45 — Забһарлалга. 15.45 — «Концертын зал». СССР-эй арадай артист Ю. Гуляев дуулаха. 16.45 — Ородой түрүүшын революциин 70 жэлэй ойдо. «Поколение победителей» — уран һайханай фильм. 18.30 — «Время» — мэдээсэлэй программа. 19.00 — «Юһэдэхи студи».

Улаан-Үдэ. 19.45 — «Факир из 4 «В» — телевизионно фильм. 20.15 — Телевизионно һонин. 20.35 — Хүдөөгэй ажалшадта зорюулагдаһан дамжуулга.

«Орбита». 21.05 — «Хүн ба хуули». 21.35 — 21.45 — Забһарлалга. 21.45 — Ородой түрүүшын революциин 70 жэлэй ойдо. «Поколение победителей» — уран һайханай фильм. 23.30 — «Время» — мэдээсэлэй программа. 24.00 — Хоккейгээр СССР-эй чемпионат «Химик» (Воскресенск) — ЦСКА.

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

«Орбита». 19.45 — Хоккейгээр СССР-эй чемпионат «Крылья Советов» — «Динамо» (Ригэ). (2—3-дахи үенүүд).

Улаан-Үдэ. «Дуунтай уулзалга» (буряадаар). 21.35 — «Сердце Бонивура» телевизионно уран һайханай фильм.

ЧЕТВЕРГ, 23

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

«Орбита». 10.05 — «Ухаалан зохёогшо» — тележурнал. 10.35 — «Ород хэлэн». 11.20 — Литературна уулзалганууд. Михаил Исаковский. 12.05 — «Хүхюу стартнууд». 12.50 — Шэнэ һонин. 13.00 — «Колокольчик» гэжэ театр. 13.10 — РСФСР-эй Гүрэнэй арадай коллективүүдэй телевизионно фестиваль. Мордвагай АССР-эй «Умарина» гэжэ дуу хатарай ансамблиин концерт. 13.40 — Шатарай һургуули. 14.10 — 14.20 — Забһарлалга. 14.20 — «Агаарай долгиндо — «Залуу наһан». Комсомолой бүхэсоюзна суглаан. 14.50 — Хоккейгээр СССР-эй чемпионат «Химик» (Воскресенск) — ЦСКА (2—3-дахи үенүүд). 16.10 — Олон түмэнэй ленинскэ университет. 16.40 «Экран дээрэ кинокомеди». «Свадьба с приданым» — уран һайханай фильм. 18.30 — «Время» — мэдээсэлэй программа. 19.00 — Шатарай һургуули. 19.30 — «Агаарай долгиндо — «Залуу наһан». Комсомолой бүхэсоюзна суглаан.

Улаан-Үдэ. 20.00 — «Нүхэр хүдэлмэришэн». 20.30 — Телевизионно һонин. 20.50 — «Шэнэ гэрэй баригдажа толлогдотор».

«Орбита». 21.30 — «Олон түмэнэй ленинскэ университет». «Өөрыншни хубита» — Ивановска камвольно комбинадай коллективэй дүй дүршэл. 22.00 — 22.10 — Забһарлалга. 22.10 «Экран дээрэ кинокомеди». «Свадьба с приданым» — уран һайханай фильм. 24.00 — «Время — мэдээсэлэй программа. 00.30 — Концертын зал. СССР-эй арадай артист Ю. Гуляев дуулаха.

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Улаан-Үдэ. 18.25 — «Сердце Бонивура» — телевизионно уран һайханай фильм (2-дохи сери). 19.30 — «Эдир хүгжэмшэдэй клуб».

«Орбита». 20.00 — Хоккейгээр СССР-эй чемпионат. «Химик» (Воскресенск) — ЦСКА (2—3-дахи үенүүд).

Улаан-Үдэ. 21.30 — «Факел» — комсомолой ажал».

ПЯТНИЦА, 24

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

«Орбита». 10.05 — «Ажалдаа коммунис ёһоор хандалга». 10.20 — «Музейнүүд дээр ба выставкын залнуудаар». 10.50 — «Арктикын шэнжэлгэ». 11.20 — «Агаарай долгиндо — «Залуу наһан». — «Ёһотой хүбүүд». 12.20 — «Спорт тухай хөөрэлдөөн». 12.50 — Һүүлэй һонин. 13.00 — мультфильмнүүдэй программа. 13.30 — Литературна зохёолнуудаар табигдаһан кино. «Княжна Мэри» — уран һайханай фильм. 15.05 — 15.15 — Забһарлалга. 15.15 — «Та энэниие шадахат — викторина. 16.30 — «Социалис оронуудаар» (үнгэтэ). 17.00 — «Бенефис» — РСФСР-эй арадай артист С. Мартинсоной хабаадалгатай эстрадын программа. 18.10 — Концерт. 18.30 — «Время» — мэдээсэлэй программа. 19.00 — «Княжна Мэри» — уран һайханай фильм (үнгэтэ).

Улаан-Үдэ. 20.35 — КПСС-эй Буряадай областной комитедэй нэгэдэхи секретарь А. У. Модогоев үгэ хэлэхэ. 21.05 — Телевизионно һонин. 21.25 — «Сэлэнгэ» — телевизионно журнал (буряадаар).

«Орбита». 22.00 — «Социалис оронуудаар». 22.30 — «Бенефис». РСФСР-эй арадай артист С. Мартинсоной хабаадалгатай эстрадын программа. 23.40 — Концерт (үнгэтэ). 24.00 — «Время» — мэдээсэлэй программа. 00.30 — Хоккейгээр СССР-эй чемпионат «Крылья Советов» — «Динамо» (Москва).

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Улаан-Үдэ. 17.35 — «Сердце Бонивура» телевизионно уран һайханай фильм. (3—4-дэхи серинүүд). 19.40 — «Хатарай зал». 20.10 — «Календариин хуудаһануудаар».

«Орбита». 20.35 — «Та энэниие шадахат» — викторина.

СУББОТО, 25.

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

«Орбита». 10.05 — Хоккейгээр СССР-эй чемпионат «Крылья Советов» — «Динамо» (Москва) (2—3-дахи үенүүд). 11.20 — «Ан амитадай ажабайдал» (үнгэтэ). 12.20 — Һүүлэй һонин. 12.30 «Киногой һонин». 14.00 — 14.10 — Забһарлалга. 14.10 — «АБВГДейка». 14.40 — «Элүүр энхэ байлга» — эрдэм тараалгын программа. 15.10 — «Ирина Архипова» телевизионно хүгжэмтэ фильм түрүүшынхеэ харуулагдаха. 16.10 — «Олон миллион хүн зоной хүндэ хүшэр байдал». «Капиталис оронуудтахи хүдэлмэригүйдэлгын асуудал». 16.40 — «Мартагдашагүй кинолентэнүүд». «Выборгская сторона» — уран һайханай фильм. 18.30 — «Время» мэдээсэлэй программа. 19.00 — «Ан амитадай ажабайдал», (үнгэтэ). 20.00 — Һүүлэй һонин 20.45 — «Хүн. Газар. Юртэмсэ». 21.15 — «Музейнүүдэр ба выставкын залнуудаар». 21.50 — 22.00 — Забһарлалга. 22.00 — «Трояка Ружа» УССР-эй Гүрэнэй габьяата капеллын бандуристнуудай фильм-концерт, бандуристнуудай трио хабаадалсаха (үнгэтэ). 22.30 «Киногой һонин» (үнгэтэ). 24.00 — «Время» — мэдээсэлэй программа. 00.30 — Ленинградай Гүрэнэй академическэ Вагановагай нэрэмжэтэ хореографическа училищиин һурагшадай концерт (үнгэтэ).

ВОСКРЕСЕНИ, 26.

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

«Орбита». 10.05 — «Энэдхэг арадай дуун ба хатар». 10.35 — Дайнай жэлнүүдэй дурасхаалда «Два бойца» — уран һайханай фильм. 11.50 Ф. Мендельсон. Скрипкын ба оркестрэй концерт. 12.20 — Мультфильмнүүдэй программа (үнгэтэ). 12.50 — Һүүлэй һонин. 13.00 — «Советскэ Союзда алба хэнэб!» 14.00 — «Здравствуй, племя младое, незнакомое!» А. С. Пушкинай зохёолнуудые эрхим һайнаар уншахын түлөө һурагшадай конкурс. 15.00 — «Хүгжэмтэ киоск». 15.30 — 15.40 — Забһарлалга. 15.40 — «Киногоор аяншалагшадай клуб». 16.40 — «Үглөөнэй почто» — хүгжэмтэ программа (үнгэтэ). 17.10 — «Уласхоорондын һонин». 17.40 — «Наши соседи». «Памятник почтальону». 18.30 — «Время» — мэдээсэлэй программа. 19.00 Р. Гамзатовай шүлэгүүдээр Д. Кабалевскиин романс. 19.20 — «Номой таг» — гэһэн дамжуулга. 20.05 — «Хүдөөгэй час». 21.05 — 21.15 — Забһарлалга. 21.15 — И. О. Дунаевскиин зохёолнуудай концерт. 24.00 — «Время» — мэдээсэлэй программа.

Редакторай орлогшо **М. Н. НИМАЕВ.**

Типография управления по делам издательств, полиграфии и книжной торговли Совета Министров БурАССР Н.04313. Заказ № 3044